

LIETUVA

VIĻŅA

<u>VIĻNA (Vilnius)</u>	2
<i>Viļņas vēsture</i>	3
<i>Viļņas vecpilsēta (Vilniaus Senamiestis)</i>	9
Austras vārti (<i>Aušros vartai</i>)	10
Sv.Terēzes baznīca	11
Baziliāņu (uniātu) vārti un Sv.Trīsvien. baznīca	11
Artilērijas bastions	12
Visu svēto baznīca.....	13
Kazimira baznīca	13
Rātslaukums.....	13
Nikolaja baznīca	14
Nikolaja Brīnumdara baznīca	14
Parasevas pareizticīgo baznīca	15
Signatoru nams	15
Sv.Jāņa universitātes baznīca	15
VIĻŅAS UNIVERSITĀTE	16
Viļņas geto	17
Sv.Gara dominikāņu baznīca.....	18
Lietuvas Valsts prezidenta pils.....	18
Dzīvojamā māja Pils ielā 4.....	19
Sv.Mikolaja baznīca	19
SV.ANNAS BAZNĪCA (<i>Šv.Onos bažnyčia</i>)	20
Bernardiešu baznīca un klosteris	20
AUGŠPILS DRUPAS un ĢEDIMINA TORNIS.....	21
Trīs krusti Plikajā kalnā	22
Pils apkārtnē un parks.....	22
Vecais arsenāls.....	23
Jaunais arsenāls	24
KATEDRĀLES LAUKUMS	24
Lejas pils.....	24
Ģedimina pieminēklis	25
VIĻŅAS KATEDRĀLE.....	25
Zvanu tornis	27
<i>Ārpus vecpilsētas</i>	29
Pārupe (<i>Užupis</i>).....	29
Tymo kvartāls.....	29
Rasu kapi (<i>Rasų kapines</i>)	31
Ģedimina prospekts (<i>Gedimino prospektas</i>)	31
Zaļais tilts (<i>Žaliasis tiltas</i>)	31
Eiropas laukums.....	32
Lietuvas Enerģijas muzejs	32
Apustuļu Pētera un Pāvila baznīca.....	33
Liepu kalns (<i>Liepkalnis</i>)	33
TV tornis.....	33
Viļņas Universitātes botāniskais dārzs Kairenos.....	34
Tirdzniecības un izklaides centrs “Akropolis”	35
Ūdens atrakciju parks “Vichy”	36

VILŅA (*Vilnius*)

- <http://www.vilnius.lt/> (lt, en) – pilsētas pašvaldība
- <http://www.vilnius-tourism.lt/> (lt, en) – TIC
- <http://www.vilniausmuziejai.lt/> (lt, en, ru) – Viļņas pilsētas pašvaldības muzeji
- <http://www.vilnius.skynet.lt/> (ru, lt, pl) – О Вильнюсе
- <http://www.meeting.lt/Lithuania/vilnius.php> (ru, en) – Вильнюс - Литва тур
- <http://www.eleven.co.il/article/10920> – Вильнюс. Еврейская энциклопедия

Viļņas TIC: Vilniaus 22, +37052629660, e-pasts: tic@vilnius.lt. Informācija par tūrisma objektiem pieejama par tel 1389 (en, fr, pl, ru, lt)

Maltīte: vairākas kafejnīcas t/c „**Eiropas centrs**” (8.00–22.00) Eiropas laukumā, t/c „**Akropolis**”. Vecpilsētā daudz vietu, piemēram: „**Gusto blinine**” Austras vartu 6 (I-VII: 9-22). „**Cilli kaimas**”, Ģedimīna prosp. 14, www.cili.lt, +37052121422, menedžere Raminta +37068650673 (variants: cepelīni 11, boršč 6, kompots 2)

Naktsmājas: viesnīca **Panorama** Sodu 14 (pie dz. stacijas), www.hotelpanorama.lt, reservation@hotelpanorama.lt, +370852738011

Ekotel** (23 EUR/pers)

<http://downtownforest.lt/>

Gidi: krieviski: Anna Bierkova +37067367154, anetka@dtiltas.lt

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coat_of_arms_of_Vilnius_\(Lithuania\).png](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Coat_of_arms_of_Vilnius_(Lithuania).png)

Pilsēta Lietuvas DA, **Neres** (*Neris*) un **Viļņas** (*Vilnia*) upes sateces vietā. **Lietuvas galvaspilsēta** un lielākā pilsēta. Tās dominante ir 48 m augstais **Pils kalns**. Viļņa ir izaugusi Eiropas kultūru un reliģiju, kā arī tirdzniecības ceļu krustpunktā. Tās ģeogrāfiskais stāvoklis ir noteicis pilsētas un daļēji visas Lietuvas vēsturi.

Platība 287 km², no tiem 150 km² zaļā zona, 6 km² ūdeņi. **535 tk. iedz.:** (81% ir lietuvieši, 6,7% poļi, 6,3% krievi, 1,2% baltkrievi, 1% ukraiņi). Agrāk bija daudz **ebreju**, tad **Viļņu sauca par ziemeļu Jeruzalemi**.

Viļņas pilsētā atrodas valsts valdības aparāts – Seims, prezidentūra, valdība, diplomātiskās pārstāvniecības. Viļņa – galvenais zinātnes, mākslas un kultūras centrs valstī, pilsētā **20% valsts rūpniecības**.

Viļņai ir lielākā vecpilsēta Austrumeiropā. 1994.g. tā iekļauta UNESCO pasaules kultūras mantojuma sarakstā.

Vēl Viļņa var palielīties ar izcilā lidotājā Jurgā Kaira lidojumiem – zem kāda no pilsētas tiltiem viņš lidojis augšpēdus, citreiz viņš izlidojis pa apakšu 10 tiltiem vienā piegājienā.

http://www.travel.lt/index.php/par_lietuvu/20966

Viļņā tika iespiestas pirmās baltkrievu grāmatas: „Mazā ceļojumu grāmata” (1522) un „Apustulis” (1525), kā arī pirmā grāmata latviešu valodā – Pētera Kanīzija Katehisma tulkojums (1585). Lietuvas galvaspilsēta ir poļu pirmās nacionālās operas šūpulis: Viļņā Staņislavs Monuška sacerēja operu „Halka” un to šeit pirmo reizi atskaņoja (koncerta variants 1847.g., bet pirmizrāde Viļņas operas teātrī – 1854.g.)

Viļņā dzimuši:

- [Marks Antokolskis](#) (*Марк Матвеевич Антокольский*) (1843-1902) – krievu ebreju tēlnieks (Pētera I pieminēklis Taganrogā, 1898)
- [Eduards Flēgels](#) (*Eduard Flegel*) (1855-1886) - vācu Āfrikas apceļotājs. Pētīja Nigēras baseinu

- [Romēns Garī](#) (*Romain Gary*) (1914-1980) – franču rakstnieks, kinorežisors (Visa dzīve priekšā, 1975, Gonkūru prēmija)
- [Marija Gimbutiene](#) (*Marija Gimbutiene*) (1921-1994) – aizvēstures pētniece (Dievietes civilizācija, 1991)
- [Daļa Grībauskaite](#) (*Dalia Grybauskaitė*) (dz.1956) – politiķe
- [Jurga Ivanauskaite](#) (*Jurga Ivanauskaitė*) (1961-2007) – rakstniece
- [Jaša Heifecs](#) (*Jascha Heifetz*) (1901-1987) – izcils vijolnieks
- [Cēzars Kiī](#) (*Цезарь Антонович Кюи*) (1835-1918) – krievu komponists, Varenās kopas (*Могучая кучка*) pārstāvis (opera „Kaukāza gūsteknis”, 1858)

Скульптор Вайдас Рамошка любит Вильнюс. Созданные им **забавные белые ангелочки**, которые сидят в неожиданных местах на зданиях или площадях, стали неофициальным символом города. Весть об объявлении Вильнюса культурной столицей Европы 2009 по другим городам Европы разносит белый ангел. С приглашением посетить Вильнюс скульптура ангела уже побывала в Варшаве, Таллинне, Санкт-Петербурге, Дублине, Стокгольме и даже в Гималаях, в память о погибшем на горе Дхаулагири альпинисте Д.Макаускасе.

VILNAS VĒSTURE

Līdz ar ledāja kušanu divu ātri plūstošu upju – Neres un Vilnijas – satekā izveidojās varens kalns. Šo dabīgi aizsargāto vietu novērtēja senie balti. Vieta apdzīvota jau vairākus gt. p.m.ē., Pils kalnā atklātā apmetne bijusi apdzīvota jau 3000 gadu atpakaļ. Mūsu ēras pirmajos gadsimtos šeit bija nocietinātas ēkas, 5.–9.gs. Pils kalna piekājē jau bija liela apmetne. **Arheologi uzskata, ka pilsēta izveidojusies 10.gs.**

Valdnieks Šventaragis (Svētais Rags), esot noteicis, ka no viņa nāves brīža, valdnieku mirstīgās atliekas, kuras līdz tam tika apraktas zemē vai novietotas kokos, turpmāk jāsadedzina. Šim nolūkam viņš ierādījis ieleju Pils kalna pakājē, kur jāsadedzina mirušie valdnieki.

Leģenda atspoguļo tā laika ievērojamas sociālās pārmaiņas. Arheoloģiskais materiāls rāda, ka 8.–9.gs. daudzās baltu zemēs notika pāreja no mirušo skeltpabedījumiem uz kremāciju (uguns kapiem). Vislielākie bērū sārti, kas tika veidoti ievērojamāko cilvēku izvadīšanai viņšaulē, liesmoja ielejā pilskalna pakājē. Līdz pat mūsdienām šī vieta tiek dēvēta par *Šventaragio* ieleju un iela starp Viļņas vecpilsētu un pils teritoriju – par *Šventaragio* ielu.

Pēc lielkņaza Mindauga pavēles 1251.g. *Šventaraga* ielejā tika uzcelta pirmā **katoļu baznīca – Viļņas katedrāle**. Pilsēta bija viens no svarīgākajiem centriem Lietuvā.

Leģenda par dzelzs vilku (no Lietuvas hronikas, 16.gs)

Kādu dienu Ģedimins devās medībās Traķu apkārtnē, pusi dienas gājuma attālumā no tiem. Šeit viņš ieraudzīja skaistu kalnu Viļņas upes krastā. Kalna virsohnē Ģedimins nomedīja milzīgu tauru. Tāpēc kopš tā laika kalns ir pazīstams kā Tauro (Taura) kalns. Tā kā diena jau sliecās uz vakara pusi un bija pārāk vēls, lai atgrieztos Traķos, Ģedimins apstājās Šventaragis ielejā, vietā, kur tika kremēti senie zemes valdnieki. Viņš apmetās šeit pārnakšnot, un kad aizmiga, sapnī redzēja, ka kalnā, kas zināms kā Kreivasis (Grei-

zais) stāv milzīgs dzelzs vilks. Vilks gaudoja simts vilku balsīs. Ģedimins atmodās no miega un sameklēja pareģi Lizdeiku, to pašu vīru, kurš kā bērns tika atrasts ērgļa ligzdā (no kā arī cēlies viņa vārds – Lizdeika). Lizdeika bija Ģedimina pareģis un visu pagānisko priesteru vecākais.

“Man bija savāds sapnis” – teica Ģedimins un izstāstīja visu, ko bija redzējis sapnī. Lizdeika atbildēja, ka dzelzs vilka nozīme ir sekojoša: tā paša kalna virsotnē Ģediminam ir jāuzceļ sava galvaspilsēta; vilka skaļā gaudošana nozīmē to, ka tās slava izplatīsies tālu plašā pasaulē.

Un tā, tūlīt nākamajā dienā, Ģedimins neatgriežoties mājās, norīkoja savus vīrus uzcelt vienu pili Šventaragis ielejā – tā bija Lejaspils, un otru Kreivasis kalnā un nosauca tās par Viļņas pilīm. Bet Lizdeikis ieguvis vārdu Radivils, nodibinot vienu no ietekmīgākajām Lietuvas augstmaņu dzimtām.

Rakstu avotos Viļņa pirmoreiz minēta 1323.gadā, kad Ģedimins, kurš pārcēla no Traķiem uz šejieni Lietuvas galvaspilsētu, izsūtīja vēstules uz dažādām Eiropas valstīm (“līdz pat Romas pilsoņiem”) ar ielūgumu tirgotājiem un amatniekiem apmesties Viļņā, kad tie ierodas Lietuvā. 1323.g. tiek uzskatīts par pilsētas dibināšanas gadu.

Ģedimins (~1275–1341) Lietuvas lielkņazs 1316.–1341.g. Daudzējādā ziņā viņš bija sava laika viens no visietekmīgākajiem cilvēkiem. Ģedimins ievērojami nostiprināja Lietuvas pagānu valsti, to veiksmīgi aizsargājot pret krustnešu iebrukumiem (1317, 1329) un paplašināja Lietuvas teritoriju – valsts robežas iesniedzās dziļi pareizticīgo slāvu zemēs A virzienā. Kāds cits Ģedimina nopelns bija tas, ka viņš atzina sevi par tēvu lielam skaitam talantīgu bērnu un, to darot, nodibināja vienu no ietekmīgākajām valdnieku dinastijām Centrāleiropā. Ģedimins kritis pie Barjeburgas vācu cietokšņa aplenkšanas.

Viļņa kļuva par galvaspilsētu pateicoties izdevīgajam ģeogrāfiskajam stāvoklim svarīgu tirdzniecības ceļu krustpunktā un valsts vidusdaļā, tāpat vieta bija labi piemērota tā laika aizsardzības prasībām. 14.gs. beigās sāka veidoties pilsētas radiālais plānojums. Patreizējās pilsētas pirmie kvartāli sāka veidoties 15.gs. sākumā.

1387.g. pilsēta ieguva Magdeburgas tiesības un izveidoja pilsētas pašpārvaldi – rāti. (Šis ir arī Lietuvas kristīšanas gads). Pilsētas tiesības ļāva uzplaukt tirdzniecībai un amatniecībai, veicināja pilsētas attīstību.

Ģedimins un vēlāk viņa dēli ievērojami pilnveidoja Viļņas nocietinājumu sistēmu. Tas notika īstajā laikā, jo Teitoņu Ordeņa krustneši no Rietumeiropas iekaroja arvien plašākas Lietuvas zemes. 14.gs. Viļņa neskaitāmas reizes tika aplenkta, pie pilsētas sienām risinājās sīvas kaujas. Galvenā pils izturēja visus šos aplenkumus, tai pašā laikā pati pilsēta un tās tuvumā esošās papildu pilis tika ieņemtas un nopostītas.

15.gs. pilsēta ne vien reiz vien cieta no krustnešu uzbrukumiem, pēdējais no kuriem (neveiksmīgs) notika 1402.g. Tiem darīja galu teitoņu sakāve Grīnvaldes kaujā 1410.g. Pēc tam Viļņa sāka straujāk attīstīties. Tolaik tur dzīvoja 30 tk iedzīvotāju. Daļa pilsētas teritorijas piederēja pilsētas rātei, daļa – lielkņazam, daļa – Viļņas bīskapam. 15.gs. otrajā pusē sākās tirgotāju un amatnieku apvienību cunftu un ģilžu veidošanās. Viļņas tirgotāji ieguva tiesības tirgoties visā Lietuvas teritorijā bez dažādu nodevu (ceļu, tiltu u.c.) maksāšanas. 15.gs. ievērojami paplašinājās pilsētas teritorija, tās platība pārsniedza 100 ha. Izplatījās akmens gotiskā arhitektūra, tika celti bagāto iedzīvotāju nami, arvien vairāk katoļu un pareizticīgo baznīcas, klosteri.

Pilntiesīgi pilsētas pilsoņi bija un rātē dalību ņēma tikai amatnieki un tirgotāji, kas sastāvēja kādā cunftē vai gildē. Pilsētā dzīvojošajiem garīdzniekiem un muižniekiem (protams, arī kalpiem) pilsoņu tiesības tika liegtas. Bīskapam, klosteriem un feodāļiem piederēja lieli īpašumi pilsētā un tās apkārtnē.

Kad Lietuvas lielkņaziste kļuva par varenāko valsti viduslaiku Eiropā, galvaspilsētas nozīme pieauga. Viļņa attīstījās ļoti ātri. Pilsēta ir spējusi saglabāties līdz pat mūsdienām, saskaņoti parādot savu tūkstošgadīgo vēsturi un visus Eiropas arhitektūras stilus, kas Lietuvā ieguvuši savdabīgas, tikai Lietuvai raksturīgas īpatnības.

Viļņas ziedu laiki – 16.gs.

16.gs. pirmajā pusē pilsētā ierīkots koka ūdensvads, pa kuru piegādāja avota ūdeni no Vingrai kalna nogāzēm tieši uz bagāto pilsētnieku mājām. Tas darbojās līdz 19.gs.

Viļņā bija ap 30 tūkst. iedzīvotāju. Pilsētas plāns tika ievietots H.Brauna un F.Hokenberga pasaules lielāko pilsētu atlantā "Civitates orbis terrarum", kas izdots Ķelnē 1581.g. Pilsētā bija ~20 dažādu amatnieku cehu – kurpnieku, šuvēju, ieroču meistarū, juvelieru u.c. 1536.g. izveidoja pirmo stikla darbnīcu. 1536.g. tika uzcelts pirmais tilts pār Neres upi.

16.gs. Viļņa kļuva par vienu Austrumeiropas grāmatspiestuvju centriem. 1523.–1525.g. baltkrievu apgaismības laikmeta darbinieks Francisks Skorina Viļņā dibināja tipogrāfiju. Pirmās grāmatas iespieda baltkrievu valodā, no 1599.g. arī lietuviešu valodā.

Viļņas labvēlīgais ģeogrāfiskais stāvoklis bija tai liktenīgs. Dažādos vēstures laika posmos pilsēta, tāpat kā visa Lietuva pastāvīgi bija dažādu spēku sadursmes centrs. Dažos gadsimtos kari un okupācijas vilkās ilgāk nekā mierīgie atjaunošanās gadi. Bez tam pat mierīgajos laikos Viļņu pastāvīgi postīja ugunsgrēki. Pateicoties pilsētas pārvaldītāju un pārējo iedzīvotāju neatlaidībai un pašai aizliedzībai, Viļņa brūces saārstēja, bet "uzkrāsoties" ne vienmēr paspēja. Nav saglabājusies pirms gotikas laika celtniecība, lai gan tās pazīmes var atrast vai katrā vecās Viļņas namā. Senākie gotikas arhitektūras paraugi ir Viļņas Augšas, tagadējās Ģedimina pils drupas.

1570.g. jezuīti nodibināja Kolēģiju. Pateicoties šim faktam, 1579.g. sāka darboties karaļa Stefana Batorijas dibināta un ar Romas pāvesta Grigorija XII bulu apstiprināta Akadēmija – **Viļņas Universitāte**. Pilsētā bija uniātu kolēģija, reformātu un pareizticīgo skolas.

Pēc Ļubļinas ūnijas 1595.gadā, kad tika izveidota apvienotā Lietuvas – Polijas karaļvalsts, Viļņas kā galvaspilsētas nozīme samazinājās. Par oficiālo valodu kļuva poļu valoda. Taču Viļņa saglabāja nozīmi kā svarīgākais humanitārās kultūras centrs Viduseiropā.

17.gs. – ugunsgrēki un kari

17.gs. sākumā pilsēta piedzīvoja badu un mēra epidēmiju. 1610.g. notika viens no lielākajiem ugunsgrēkiem, kura laikā nodega Lejas pils, Katedrāle, deviņas baznīcas un ~4700 dzīvojamu ēku. Poļu–zviedru kara laikā nozīmīgas dzīvojamās ēkas netika būvētas, vienīgi atsevišķu bagāto dinastiju pārstāvju pilis. No 17.gs. sākuma Viļņas mākslā un arhitektūrā nostiprinās baroka stils.

Kara laikā ar Krieviju 1655.g. Viļņu pirmoreiz ieņēma svešas valsts karaspēks. Krievi iegāja pilsētā, un pils garnizons, kas vairs nekalpoja aizsardzības

mērķiem, kā tas bija iepriekšējos gadsimtos, vienkārši kapitulēja. Līdz ar to izmainījās kara darbība, un izšķirošās kaujas ar tai laikā uzbrūkošo moskovītu karaspēku tika izcīnītas ārpus Viļņas. Pēc dažiem gadiem kara darbības veiksmes mainījās, un daļa no moskovītu spēkiem, kas atkāpās, patvērās pilī. Lai gan atkāpšanās tika nogriezta, viņi neatlaidīgi turpināja aizstāvēties. Sekoja ilgstošas cīņas, kas radīja būtiskus draudus pils aizsardzības struktūrām.

Kara gados 17.gs. vidū pilsēta tika izlaupīta un izpostīta. Daudz iedzīvotāju gāja bojā: daļu nogalināja, daļu izsūtīja uz attālākiem Krievijas austrumu apgabaliem. Gandrīz nekas nav saglabājies no renesanses laika celtniecības, kas sākās reizē ar Reformāciju.

18.gs. – nedieņu gadsimts

Sākoties Ziemeļu karam, 1702.g. pavasarī Viļņā ienāca zviedru armija 20 000 cilvēku sastāvā. (Lietuva karoja Krievijas pusē). Zviedri uzlika maksāt pilsētai 22 tūkstoši lielu kontribūciju zeltā. 1705.g. zviedri Pētera I karaspēka spiediena rezultātā atkāpās no pilsētas, to krietni vien nopostot. 1709.–1711.g. – mēra epidēmijas uzliesmojums. 1710.g. triju vasaras mēnešu laikā miruši 33700 pilsētnieki.

Neskatoties uz to, ka 18.gs. Viļņai bija īsts nedieņu gadsimts, Lietuvas feodāļi un bagātie pilsoņi cēla baznīcas, pilis un dzīvojamās mājas. Viļņas iedzīvotājiem iepatikās greznā baroka stila arhitektūra, tāpēc pievilcīgā stilā, papildinot ar dažādām piebūvēm, tika pārbūvētas vai visas vecās ēkas. Pusotru gadsimtu Viļņas arhitektūrā valdīja baroka stils, kas ar savām vijīgajām fasāžu līnijām, greznajiem tornīšiem un kupoliem lieliski harmonēja ar pilsētas dabu, ainavu, apbūves raksturu, kalnaino apkārtni, līkumainajām ieliņām un lieliski atdzīvināja pilsētas seju.

Laiks bijis nežēlīgs pret greznajām augstmaņu rezidencēm, muižnieku muižām un pilsoņu namiem. Galvenokārt saglabājušās baznīcas, tās vairāk atspoguļo bijušo pilsētas skaistumu. Neskatoties uz pilsētas postīšanu, kas turpinājās apspiesto sacelšanos 1794., 1831., 1863.g., Krievijas karā ar Napoleonu 1812.g., 20.gs. karos, baroka stilā celtās ēkas ir saglabājušās visvairāk. Tāpēc Viļņu sauc par baroka pilsētu (neskatoties uz tās gotisko garu).

Pēc Trešās Žečpospolitās dalīšanas (1795) Viļņa nokļuva Krievijas sastāvā, un kļuva par Viļņas gubernas centru.

19.gs. – Krievijas province

19.gs. sāk. Viļņa bija trešā lielākā pilsēta (aiz Pēterburgas un Maskavas) visā Krievijas impērijā. 1812.g. pilsētu ieņēma Napoleona karaspēks. Atkāpjoties, tas atkal devās cauri Viļņai; gan te, gan apkārtnē no bada un augstuma gāja bojā tūkstošiem franču kareivju.

Krievijas impērijas administrācija centās iznīcināt visas Lietuvas valsts pazīmes. Visvairāk dabūja ciest galvaspilsēta. Viļņas pilis pārvērtās drupās, pēc 1831.g. Novembra sacelšanās slēdza Viļņas Universitāti, katoļu baznīcas pārveidoja par pareizticīgo baznīcām, klosterus slēdza un pārvērtā par kazarmām. 1831.–1837.g. cariskās Krievijas valdība izveidoja jaunu Viļņas nocietinājumu sistēmu. Tagadējā Katedrāles laukumā nojauca gandrīz visas celtnes, arī Lejas pili. Nacionālās atmodas laikā, kas bija galvenokārt cīņa par lietuviešu valodas atdzimšanu, 1863.g. Janvāra sacelšanās laikā, lai ieviestu te "kārtību", uz Viļņu tika nosūtīts un iecelts par gubernatoru grāfs Mihails Muravjovs (iesaukts par

„bendi” un „Viļņas kārēju”). Sekoja smagas represijas, tūkstošiem lietuviešu bija spiesti emigrēt uz Ziemeļameriku.

1883.g. Jons Basanavičius publicēja pirmo laikrakstu lietuviešu valodā. 19.gs. otrajā pusē sākusies, lietuviešu nacionālo kustību darbība pastiprinājās 20.gs. sākumā.

20.gs. daudzās pārmaiņas

1905.g. tika sasaukts Viļņas Lielais Seims, uz kuru ieradās apmēram 2000 cilvēku no visas Lietuvas. Viņi izvirzīja tam laikam ļoti drosmīgu prasību pēc autonomijas.

Pirmā pasaules kara laikā Vācijas aizbildniecībā 1918.g. 16.februārī proklamēta Lietuvas Republika (16.februāris – Neatkarības diena).

<http://lv.wikipedia.org/wiki/Viļņa>

1918.g. 31.decembrī vācu karaspēks pameta pilsētu, tā palika poļu paš aizsardzības vienību kontrolē. 1919.g. 5.janvārī pilsētu ieņēma [Sarkanā armija](#), no [Daugavpils](#) tika pārvietota komunistu valdība [V.Mickēviča-Kapsuka](#) vadībā un 27.februārī tika deklarēta [Lietuvas-Baltkrievijas PSR](#) (saīsināti – *Litbel*) nodibināšana ar galvaspilsētu Viļņu. [Poļu-boļševiku kara](#) laikā pilsētu 1919.g. 19.aprīlī ieņēma poļu karaspēks. 1920.g. 14.jūlijā boļševiki pilsētu atguva. Pa to laiku, kad ar boļševiku sakāvi beidzās [kauja par Varšavu](#), Lietuva un Padomju Krievija 1920.g. 12.jūlijā bija noslēgusi miera līgumu, kurā Viļņa tika atdota lietuviešiem. 1920.g. 7.oktobrī Lietuva un Polija noslēdza [Suvalku līgumu](#). Tomēr, saskaņojot rīcību ar [J.Pilsudski](#), 1920.g. 9.oktobrī pilsētu ieņēma poļu karaspēks [L.Želigovska](#) vadībā, formāli izdarot [puču](#) pret Polijas centrālo valdību. Tika nodibināta [Centrāllietuvas republika](#), kura 1922.g. pēc t.s. [Viļņas Seima](#) lēmuma tika iekļauta Polijā, īstenojot [J.Pilsudska](#) centienus atjaunot 18.gs. beigās bijušās Žečpospoļitas laiku valsti. Lietuva līdz t.s. [Polijas ultimātam](#) 1938.g. neatzina Viļņas iekļaušanu Polijā, arī tās konstitūcijā Viļņa bija minēta kā valsts galvaspilsēta, bet [Kauna](#) (faktiskā valsts galvaspilsēta starp pasaules kariem) bija tikai „pagaidu” galvaspilsēta. Šis t.s. [Viļņas jautājums](#) ļoti bremzēja veiksmīgu reģiona valstu sadarbību, ko prasmīgi izmantoja [PSRS](#).

[Otrā pasaules kara](#) sākumā, pamatojoties uz [Molotova-Ribentropa paktu](#), pilsētu 1939.g. 19.septembrī ieņēma padomju karaspēks, un pilsēta tika pievienota [Baltkrievijas PSR](#). 1939.g. 10.oktobrī tika parakstīts līgums starp PSRS un Lietuvu, kurā Viļņas apgabals tika atdots Lietuvai (savukārt Lietuvai bija jāatļauj PSRS izveidot karabāzes Lietuvas teritorijā). 1939.g. 27.oktobrī pilsētā ienāca Lietuvas karaspēks.

1940.g. Viļņu līdz ar visu Lietuvu okupēja PSRS, un Viļņa kļuva par [Lietuvas PSR](#) galvaspilsētu. Pilsēta atradās vācu okupācijā no 1941.g. 23.jūnija līdz 1944.g. 13.jūlijam. Tika izveidoti vairāki ebreju [geto](#), kuros ebreji tika pakāpeniski iznīcināti. 1944.g. 7.jūlijā, tuvojoties padomju armijai, poļu [Armia Krajowa](#) sāka sacelšanos pret vācu karaspēku ([Operācija Ostra Brama](#)). Kad pilsētu ieņēma padomju karaspēks, sacelšanās dalībnieki tika internēti. Pēc Otrā pasaules kara tika pieņemts lēmums par poļu iedzīvotāju deportāciju (t.s. repatriāciju) uz Poliju.

Izmantojot jaunās valsts nespēju pretoties, 1920.gada rudenī Polija ieņēma Viļņu un daļu Lietuvas teritorijas. Lietuvas galvaspilsēta tiek pārcelta uz Kaunu. 1939.g Viļņu un daļu no okupētajām teritorijām austrumos PSRS atkaroja no Polijas un atdeva Lietuvai (saņemot pretī no Lietuvas tiesības

izvietot tās teritorijā karabāzes). 1940.g. Lietuva tika varmācīgi iekļauta PSRS sastāvā, tam sekoja nacistu okupācija, no 1944.g. atkal PSRS sastāvā.

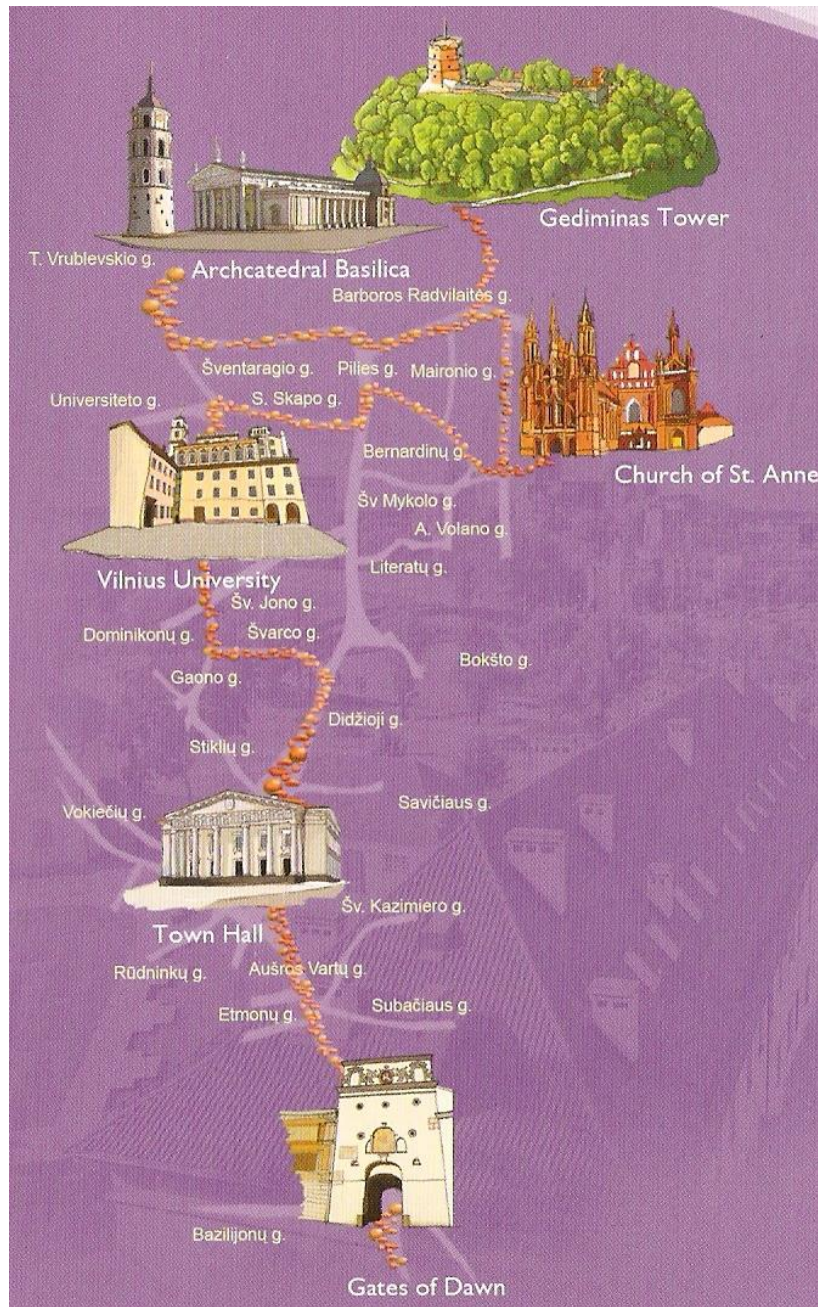
Divas pēckara desmitgades Viļņas atjaunošanas un paplašināšanas darbus diktēja Maskava. Uzcēla daudzas milzīgas rūpnīcas un dzīvojamus namus strādniekiem, kas ieradās no Austrumiem. Bija Staļina baroka un Hruščova baraku laiki. Tad vecpilsēta cieta daudz vairāk nekā Otrajā pasaules karā.

1988.g. sākās atmodas laiks. "Sajūdis" kustība apvienoja vairāk nekā 500 inteliģences pārstāvjus cīņai par atklātību, demokrātiju un neatkarību. 1990.g. 11.martā Lietuvas PSR AP pieņēma neatkarības deklarāciju, bet 1991.g. 13.janvārī OMON vienības ieņēma Viļņas TV torni. Tika nogalināti 14 civiliedzīvotāji un vairāki simti ievainoti. (Tas bija sākums arī Barikāžu laikam Latvijā). 12.februārī Islande pirmā atzina Lietuvas neatkarību. Kopš 1991.g. 6.septembra Viļņa ir neatkarīgas Lietuvas Republikas galvaspilsēta. 1993.g. no Lietuvas izvests padomju karaspēks, atjaunota pirmskara nacionālā valūta lits.

Viļņa vienmēr bijusi daudzu tautu, daudzu valodu un daudzu kultūru rietumnieciska Eiropas pilsēta. Pēdējā laikā Lietuva kļūst par neformālu Baltijas valstu politisko līderi – kura citām postpadomju vides valstīm nodod savu demokrātiskās attīstības pieredzi, enerģiski piedaloties ES atjaunošanas procesos. 2005.g. aprīlī Viļņā norisinājās 26 NATO valstu ārlietu ministru sanāksme.

>>>> Viļņas vēsture <<<<

VILNAS VECPILSĒTA (VILNIAUS SENAMIESTIS)

- [http://ru.wikipedia.org/wiki/Старый_город_\(Вильнюс\)](http://ru.wikipedia.org/wiki/Старый_город_(Вильнюс))
- <http://whc.unesco.org/en/list/541>
- <http://www.eurob.org/index.php/Vilnius;37/4> (de, en, pl) European route of brick gothic

Viļņas vecpilsēta ir viens no lielākajiem vēsturiskajiem centriem A-Eiropā (3,6 km²), Lietuvas vēstures un laikmetīguma simbols. Šeit sakoncentrētas galvenās Viļņas vēsturiskās un arhitektūras vērtības. Tā sastāv no **74 kvartāliem** ar **70 ielām** un **1487 ēkām**. Tas būvētas dažādos gadsimtos, tādēļ te ir visu Eiropas arhitektūras stilu sajaukums. Kaut arī Viļņu sauc par baroka pilsētu, šeit skatāmas ēkas gotikas, renesanses un citos stilos. 1994.g. Viļņas vecpilsēta iekļauta UNESCO pasaules kultūras mantojuma sarakstā.

Vecpilsētas apbūvē dominē baroks, taču daudz kur manāma gotika un citi arhitektūras stili. Senāk par Viļņu teica, ka tā ir *pilsēta, kurā kur nepaskaties, redzamas vismaz četras baznīcas*.

Pilsētas ielu tīklojums izveidojās 13.gs. Viļņa galvenokārt izpletās Traķu un Medininku ceļu tuvumā. 14.gs. pilsēta sāka paplašināties dienvidu virzienā, kas deva iespēju izveidoties tirgus laukumam (vēlākais Rātslaukums).

Viļņas pilsētas attīstību sekmēja trīs ceļi:

1) Viens no tiem sākās pils piekājē un pa braslu veda pāri Neres upei uz Ziemeļlietuvu, tālāk uz Kurzemi;

2) Pa ceļu, kas ved uz austrumiem, varēja nokļūt Lietuvas ZA pilsētās un Krievijas ziemeļu apgabalos.

3) **Galvenais ceļš** gāja uz D, pēc tam sadalījās Traķu, Rudninku, Medininku, Polockas un Žemaitijas virzienos, caur D un DA Lietuvu tālāk varēja tikt uz Poliju un Krieviju.

Šis trešais tagad arī ir **galvenā Vecpilsētas artērija** – trīs ielas, kas viena otru turpina, savienojot **Katedrāles laukumu** un **Austras vārtus** – *Aušros vārtu, Didžioji* un *Pielies* iela (1,4 km).

16.gs. sāk. aizsardzībai pret tatāru iebrukumiem, tika uzcelts aizsargmūris 3 km garumā ar pieciem vārtiem. Pēc simts gadiem sienā jau bija **10 vārti**.

Austras vārti (Aušros vartai)

Nozīmē arī 'Svētie', vēl viens vārtu nosaukums ir *Medininku* – 'Koka' vārti. **Viens no pilsētas simboliem.** Celti 1503.–1522.g. pie Minskas ceļa, rakstītajos dokumentos minēti 1514.g. **Vienīgie saglabājušies no 9 pilsētas nocietinājumu sienas vārtiem.** Pārējie vārti un gandrīz visa siena sagrauta 19.gs. sākumā, saglabājušies tika niecīga sienas daļa.

Sākumā Aušros vārti bijuši divstāvu ar gotiskās arhitektūras elementiem, nedaudz vēlāk piebūvēts arī trešais stāvs. 16./17.gs. mijā virs vārtiem izveidoja **atiku vēlās renesanses stilā**, kura austrumu pusi rotā reljefs dekors –**Lietuvas ģerbonis, kuru balsta divi grifoni.** Pirmais stāvs pārsegts ar cilindrisku velvi.

"Austras vārtu" akmens zvanu tornis atrodas blakus vārtiem, uzcelts 1715.g. nodegušā koka torņa vietā, kas bija celts 1671.g.

AUSTRAS VĀRTU KAPELA

Atvērta 6.00–19.00

To karmelīti piebūvēja Aušros vārtiem no vecpilsētas puses 1671.g. Kapelā novietota **Jaunavas Marijas svētbildi**, ko sauc par Viļņas Madonu (16.gs. pirmā puse, autors nezināms, **viens no agrākajiem Lietuvas glezniecības darbiem**), **kura darot brīnumus.** Gleznas apzeltīto sudraba ornamentēto ierāmējumu 18.gs. beigās veidoja Viļņas zelta ceha meistari. Pēc sava laika atzinuma gleznā attēlotā Sv.Marija līdzīga Barbarai Radvilaitei. Kapelas sienas rotā skanoši sudraba paneli. Kapelas interjers 1829.g. pārveidots neoklasicisma stilā.

[>>> Austras vārti <<<<](#)

Sv.Terēzes baznīca

Viena no pirmajām agrā baroka celtnēm Lietuvā atrodas pie pašiem Aušros vārtiem. Ietilpst karmelītu klostera ansablī. Celta pēc Lietuvas vicekanclera S.Paca pasūtījuma 1633.–1650.g., arhitekts Ulrihs. Domājams, ka galvenās fasādes arhitekts K.Tenkallo. 17.gs. 2.pusē un 18.gs. pēc ugunsgrēka restaurēta. Baznīcas izskats laika gaitā nav mainījies. Ārējo fasādi vainago augsts **trīsstūrveida frontons** ar Pacu ģimenes ģerboni centrā. Visi galvenās fasādes dekoratīvie elementi veidoti no melnā un baltā marmora un granīta.

Baznīca plānā trīsjomu, asimetriska (austrumu pusē **kapela un gaiteni**, rietumu **zvanu tornis**).

Interjers rotāts ar skulpturālu dekoru un freskām (1763–1765, mākslinieks Sluččanskis). 1883.g. baznīcai piebūvēta vēlā baroka kapela – **Poceju ģimenes mauzolejs**. 1829.g. starp Aušros kapelu, kas piebūvēta pie Medininku vārtiem un baznīcu tika izveidota **klasicisma stilā galerija**. Iekštelpas segtas ar cilindriskām velvēm, virs centrālā altāra **sfēriska velve**. Galvenie interjera mākslinieciskie akcenti – **deviņi vieglas formas daudzkrāsaini, apzeltīti altāri** (astoņi no tiem rokoko stilā, 18.gs. vidus, veidoti no smilšakmens. **Poceja kapelā** atrodas marmora altāris klasicisma stilā, 18.gs. beigas. Centrālo vietu baznīcā ieņem galvenais – Sv.Terēzes – altāris, kas ir viens no nozīmīgākajiem Lietuvā. Tajā novietotas 2 gleznas “Sv.Terēzes ekstāze” (19.gs. 1.puse) un “Madonna ar bērnu un Sv.Kazimirs” (17.gs.b.). Galvenā joma velves, kupols un daļēji arī sienas rotātas ar freskām, kurās redzamas ainas no spāņu karmelītu mūķenes Sv.Terēzes dzīves.

[>>>> Sv.Terēzes baznīca <<<<](#)

Svētā gara pareizticīgo baznīca

Celta 1632.–1638.g. Tajā saglabājušās vērtīgas ikonas un gleznas. Sākumā bija baroka stilā. Ar mērķi likvidēt “latīņu garu” 19.gs. otrajā pusē baznīcu pārveidoja tagadējā izskatā. Baznīcas tipogrāfijā 1619.g. iespiesta pirmā slāvu valodas gramatikas grāmata.

[>>>> Svētā gara pareizticīgo baznīca <<<<](#)

Gotiskā ēka Aušros Vārtu ielā 6

Maltīte: kafejnīca „Gusto blynine”, I-VII: 9-22. Ir WC

16.gs.b.–17.gs.s. gotiska ēka celta vietā, kur bija vecticībnieku klostera mājas, kas piederēja Sv.Gara baznīcai. Pēc daudziem ugunsgrēkiem 17.–18.gs. un rekonstrukcijām līdz pat 19.gs. māja vairs nav saglabājusi sākotnējo veidolu. 1970.–1974.g. restaurācijas laikā ēkai atgriezts tās sākotnējais gotiskais veidols ar pašu agrāko Lietuvā renesanses stila fasādes dekoru un nišām.

[>>>> Gotiskā ēka Aušros Vārtu ielā 6 <<<<](#)

Baziliānu (uniātu) vārti un Sv.Trīsvien. baznīca

Vārti celti 1761.g. pēc arhitekta J.Glaubica projekta. Tie ir veidoti no trijiem horizontāliem posmiem kā arkas veida iebrauktuve (platums 10,8 m, augstums

17,5 m), ar krusta velves segumu. Frontons rotāts ar **bareljefu “Svētā Trīsvienība un zemeslode”**.

Pareizticīgo klostera komplekss celts 16.–18.gs. vēlā baroka stilā. Viss arhitektoniskais ansamblis sastāv no baznīcas, klostera ēkām, zvanu torņa un vārtiem, kas iezīmē ieeju klosterī. Komplekss būvēts uniātu (baziliāņu) mūkiem. Mūsdienās klostera darbība atsākusies, tā ēkā atrodas mācību klases mūkiem.

[>>>> Baziliāņu \(uniātu\) vārti un Sv.Trīsvien. baznīca <<<<](#)

Krustojumā ar Subačius ielu **Aušros vārtu iela** pāriet **Dižajā ielā**. Pa Subačius vai Šv.Kazimiero ielām var aiziet līdz **Artilērijas bastionam**.

Artilērijas bastions

II–VI: 10-17, VII: 10-15; okt.-apr.: bez VII. [Bokšto 20/18, +37052612149]

<http://www.vilniusroute.lt/index.php/pageid/1090/objectid/610>

In the 17th c., the Tatars and the growing Russian Empire started posing threat to the city. Therefore, at the order of Grand Duke Aleksandas people built a **defence wall**. The construction lasted for 19 years. Each citizen of the city had to build a designated part of it. The wall was 3.2 km long and 6 m high. In length of time, the defence wall acquired **2 towers** and **10 gates** but almost all of them with the exception of the Gates of Dawn, were dismantled until the beginning of the 19th c. Fragments of the defence wall are now incorporated into old yards, buildings, and many other places. In Šv.Dvasios Street, one may still find a **fragment of the wall with embrasures**.

In the 17th c, a bastion – a fortification built of earth and bricks – was built here near the wall. As an artillery fortification, [the bastion was meant to repel the enemies that attacked the city and therefore it became a designated part of the defensive wall](#). In the 19th c, it was turned into an orphanage [bāreņu nams], and during the years of the Second World War, it served as a hideout and arsenal. Currently, the bastion houses an exhibition of armour of the 18-19th c.

The bastion was designed by military engineer Friedrich Getkant. It consists of a **tower** rising from the city wall, a huge **underground gun port**, and a 48-metre-long **tunnel** connecting them. One of the legends has it *that at one time a moster lived in a burrow of this hill. It had a killing look and used to kill everyone who was brave enough to approach its lodge. Eventually, one brave and clever local man hid from the moster behind a mirror. The moster glanced into the mirror and dropped dead*. Another story tells *that a burrow of this hill keeps a huge treasure guarded by a lady, a dog, and a rooster. Even nowadays their cry, bark, and crow may supposedly be heard at midnight*.

In the course of time, the bastion lost its defensive function. During the years of the Second World War, it served as a hideout and arsenal and later it was turned into an orphanage. Currently, the bastion houses a museum that hosts an exhibition of antique armament, stone cannon balls, old cannons, and body armour.

On your way along the walkway that surrounds the bastion, stop at the information stand and read about the history of the Subačiaus Gate. Near there, you will be able to admire another gorgeous panorama of the Vilnius Old Town.

[>>>> Artilērijas bastions <<<<](#)

Visu svēto baznīca

(Visu Svēto ielā, uz kuru no Dižās ielas var tikt pa Etmonu, tālāk pa Karmelītu ielu.)

Celta 1620.-1631.g. Karmelītu klostera galvenā daļa. Piebūvēta pie pilsētas aizsargsienas līdzās Rudininku vārtiem. Pēc 1655.g. kara ugunsgrēka laikā stipri cieta, pēc tam nozīmīga rekonstrukcija. 1743.g. tika uzcelts augsts sarežģītas formas barokāls zvanu tornis iepriekšējā nelielā zvanu tornīša vietā. Plānā latīņu krusta forma, bazilikas tipa, trīsjomu ēka. Telpa segta ar cilindriskām velvēm. Jomu sienas un velves, kā arī sānu kapelu kupoli rotāti ar freskām, kas attēlo ainas no svēto dzīves un Lietuvas vēstures. Interjerā **18 altāri** ar sarežģītu polihromu un skulpturālu rotājumu. Galvenajam altārim raksturīga atturīga forma. Prezbiterijā atrodas divi sānu balkoni rokoko stilā. 1904.g. freskas tika nobalsinātas, to fragmentus atsedza tikai 1975.g. restaurācijas darbu laikā.

>>>> [Visu svēto baznīca](#) <<<<

Kazimira baznīca

Sv.Kazimira baznīca celta 1604.–1618.g., pārbūvēta 19.gs. **Pirmā agrā baroka celtne Viļņā.** Celta par godu karalim Kazimiram, kurš pēc nāves "iecelts" par Lietuvas svēto patronu (tādēļ baznīcu vainago karaļa kronis.)

Sākumā baznīca bija daļa no jezuītu klostera ansambļa. Tika celta pēc jezuītu ordeņa iniciatīvas pēc romiešu agro barokālo beztorņu baznīcu parauga. Baznīca plānā – latīņu krusta formā, trīs jomi, kupols atrodas krusta centrā, atšķirībā no sava romiešu prototipa galvenajai fasādei **divi augsti torņi**, kas ir raksturīgi vietējām tradīcijām. Interjera darbus pabeidza 1618.g. Baznīca stipri cieta ugunsgrēkos 17. un 18.gs.

1832.g. baznīca kļuva par **pareizticīgo**, 1917.g. – to atdeva atpakaļ **katoļiem**. Padomju laikā – **Ateisma muzejs**. No 1991.g. atkal darbojošās baznīca.

1864.–1878.g. pēc arhitekta N.Čagina projekta **pārveidoja par pareizticīgo baznīcu** – tika pazemināti torņi, fasāde ieguva neorokoko stila dekoratīvos elementus, interjerā iznīcināja daļu gleznojumu un skulptūru. 1925.g. tika veikta daļēja restaurācija, 1965.g. atkārtoti restaurācijas darbi.

Kopš viduslaikiem saglabājies tradicionālais **Kazikaza gadatirgus** (4.martā) – par godu dižkungaitim Kazimiram, kuru katoļu baznīca kanoņizējusi un iecēlusi par Lietuvas aizbildni.

>>>> [Kazimira baznīca](#) <<<<

Iepirkšanās: lielveikals „*Rimi Rotušes*”, Didžoji 28, 9-22

Rātslaukums

Senāk tas bija ne tikai galvenais pilsētas tirgus, bet arī politiskais, ekonomiskais un kultūras centrs. Rātslaukuma vidū (*tur, kur tagad tauta dzer alu*) atradās kauna stabs un karātavas.

Rātsnams

Pirmais rātsnams pilsētā tika uzcelts, kad Viļņa ieguva Magdeburgas tiesības – 1387.g. Tam bija gotiskas formas ar augstu renesanses stila torni. Pēc ugunsgrēkiem un kariem tas vairākas reizes pārbūvēts un atjaunots (īpaši 17.-18.gs.).

Jaunais rātsnams celts 1788.–1799.g. pēc arhitekta L.Stuoka–Gucjaviča projekta iepriekšējā 15./16.gs. rātsnama vietā. Tas veidots klasicisma stilā, bez torņa. Tā galvenā fasāde orientēta uz trīsstūrveida laukumu, un svinīgumu akcentē spēcīgi uz āru izvirzītais **portāls ar 6 doriskām kolonām** un nelielu trīsstūrveida frontonu. Agrāk pirmo stāvu aizņēma plaša telpa ar pilsēta svāriem, otrajā stāvā atradās vestibils, galvenā parādes zāle un maģistrāta zāle, kas bija grezni rotāta ar kolonām, bareljefiem un tml.

Līdz 19.gs. vidum rātsnamā atradās arhīvs, ieroču glabātuve, pilsētas kase, cietums. 1810.g. rātsnamu pārveidoja par teātri, kas darbojās līdz pat 1924.g. Šai laikā ievērojami cieta interjeri. 1940.–1998.g. šeit atradās mākslas muzejs, tagad **pilsētas dome** un **Tūrisma informācijas centrs**.

[>>>> Rātslaukums <<<<](#)

Lai apskatītu Sv.Nikolaja baznīcu, jādodas pa Vokieču ielu, tad pa kreisi uz Mikolajous ielu.

Nikolaja baznīca

[Šv.Mikalojaus 4, t.2623069]

Viena no vecākajā Viļņas un visas Lietuvas baznīcām celta ~1320.g. – vēl pirms katoļticības pieņemšanas (visticamāk, ārzemju tirgotāju vajadzībām). Pēc formas neliela, bez torņa, plānā gandrīz kvadrātveida celtne (13,0 x 15,75 m). Trīsjomu zāles tipa ēka ar īsu trīšķautņu apsīdu un diagonāliem kontrforsiem stūros. Arhitektūrā gotikas stils ar romānikas stilam raksturīgajām iezīmēm (pusapaļas arkas). **Galvenā fasāde** simetriska, portāls atturīgi rotāts ar profilēto ķieģeļu rindām. Trīsstūrveida **frontona** plakne rotāta ar dažāda augstuma **nišām**, kas izvietotas 3 grupās. Ja ārējā fasāde izskatās visai pieticīga, tad iekšējais interjers rada greznības un plašuma izjūtu. Pēc 1749.g. ugunsgrēka baznīca restaurēta. Galvenajā fasādē parādījās baroka elementi. 19.gs. pirmajā pusē pie sānu fasādes piebūvēja **zvanu torni**.

[>>>> Nikolaja baznīca <<<<](#)

Dodoties no Rātslaukuma pa Dižo ielu Katedrāles virzienā

Nikolaja Brīnumdara baznīca

Celta 1350.g. pēc Alģirda sievas Tveras princeses rīkojuma. Sākotnēji bijusi koka ēka ar smailu torni, 16.gs. pārbūvēta, 18.gs. rekonstrukcijas laikā parādās barokāli elementi. Līdz pat 19.gs. vidum baznīcai priekšā bija aizbūvētas divstāvu ķieģeļu māja. Pavisam nesen baznīca restaurēta.

[>>>> Nikolaja Brīnumdara baznīca <<<<](#)

Bijušajā **Hodkēviču pilī** tagad (kopš 1994) **Viļņas gleznu galerija**. 1919.g. celtnē tika universitātei un tajā dzīvoja profesori.

Tālāk kā Dižās ielas turpinājums sākas **Pils iela**.

Izejam uz Švarco ielas skvēriņu un nonākam atkal uz Pils ielu, kas te kļuvusi platāka. 15.-16.gs. šeit tirgoja zivis, tādēļ vieta saukta par “**sāļo galu**”.

Parasevas pareizticīgo baznīca

Pirmā akmens baznīca Lietuvā, uzcelta vietā, kur kādreiz atradās pagānu svētņīca. Celta 1345.g. Lietuvas lielkņaza Alģirda pirmajai sievai. Cietusi ugunsgrēkos, atjaunota tikai 1865.g. 1705.g. baznīcu apmeklējis Krievijas cars Pēteris I, šeit kristīts arī krievu dzejnieka A.Puškina vectēvs Hanibāls, afrikāņu izcelsmes vergs, kuru caram uzdāvināja turku sultāns. [Didžioji 2].

[>>>> Parasevas pareizticīgo baznīca <<<<](#)

Signatoru nams

[Pils 26, +37052314437], ieeja brīva, maijs-sept.: II–VI: 10-17, VII: 10-15; okt.-apr.: II–VI: 10-17. Gids par brīvu, ekskursija ilgst 40 min.

Agrāk to sauca par Štrāla namu, jo pirms 100 gadiem tā īpašnieks bija Kazimirs Štrāls, toreiz te atradusies kafejnīca „Baltais Štrāls”.

1918.g. 16.februārī šajā ēkā **Lietuvas padome parakstīja Aktu par Lietuvas neatkarību**. Tagad šeit **muzejs** par Lietuvas valstiskumu (LNM filiāle).

[>>>> Signatoru nams <<<<](#)

Sv.Jāna universitātes baznīca

Baznīca celta 1387.–1426.g. pilsētas tirgus vietā pēc lielkņaza Jogaiļa pavēles par godu tam, ka Austrumlietuva pieņēma katoļticību. Baznīcai bijušas vairākas rekonstrukcijas. Vairākkārt rekonstruēta, tagadējās vēlā baroka fasādes un interjera formas ieguva 18.gs. vidū.

Sākotnēji tā bijusi gotiska trīsjomu zāles tipa celtne. Bijušas 8 balsta kolonas un daudzstūrainā kora daļa, kā arī sānu kontrforsī. 16.gs. pie ēkas sānu sienām piebūvēja pirmās **kapelas–mauzolejus**.

1571.g. baznīca tika atdota jezuītiem un pievienota kolēģijai (vēlāk – Universitātei). Šai laikā baznīcu pagarināja visā jomu platumā, uz tā rēķina, ka nojauca veco kora daļu un piebūvēja jaunu vēlās gotikas stila apsīdu.

Pēc 1737.g. ugunsgrēka zvanu tornim tika piebūvēts vēl viens barokāls stāvs, bet baznīca – kārtējo reizi rekonstruēta. Galvenā fasāde ieguva barokālu noformējumu, interjerā tika veidotas jaunas velves un balkons ērgelēm, uzcēla galveno altāri. Līdz mūsdienām saglabājušies **10 barokāli altāri** (sākotnēji to bija 23), unikāla ir to kompozīcija. Altāri izvietoti ļoti mākslinieciski divās grupās (3 centrālā joma galā, pārējie 7 aiz tiem pa apsīdas līkni) dažādos līmeņos. Apsīdas altāri apvienoti ejā ar kāpnēm un kopumā apvienoti vienotā ažūrā interjera ansablī.

1768.g. baznīcai piebūvēta **Oginsku ģimenes kapela–mauzolejs**, kas ir viens no skaistākajiem Jāņa baznīcā. Tai priekšā izveidoti zeltīti metāliski vārti ar ģerboni, velves plafons izrotāts ar fresku, altārī novietota krustā sistā Jēzus figūra, 1861.g. kapelas logos ievietoja Parīzē darinātas vitrāžas.

19.gs. sākumā baznīca daļēji tika rekonstruēta klasicisma garā. Tās dienvidu fasādē pie sānu ieejas uzbūvēja klasicisma stilā portālu ar 4 korintiešu kolonām (arh. K.Podčašinskis). No interjera izņēma 13 altārus, to vietā pie kolonām novietoja sv.Jāņa skulptūras (tēlnieks K.Jeļskis). 1898.g. deviņos altārdaļas logos

ievietoja vitrāžas. 19.gs.b.–20.gs.s. baznīcas interjeru papildināja **vairāki memoriālie pieminekļi** slaveniem zinātnes un kultūras darbiniekiem, kuri saistīti ar Viļņas Universitāti: dzejniekam Ādamam Mickēvičam (1889), sacelšanās vadītājam Tadeušam Kostjuško (1917, tēlnieks Vivuļskis), poļu komponistam Staņislavam Moņuško, kurš baznīcā strādājis par ērģelnieku (uzstādīts ērģeļu balkonā).

Zvanu tornis

16.gs. uzsāka **68 m augstā zvanu torņa** celtniecību, kas tika veikta vairākos posmos (to rāda torņa gotiskā un renesanses daļa). 17.gs. tika vai nu rekonstruētas, vai arī celtas no jauna sānu kapelas baroka stilā, kā arī tika pārveidota renesanses stilā galvenā fasāde. Pēc 1737.g. ugunsgrēka zvanu tornim tika piebūvēts vēl viens barokāls stāvs.

>>>> [Sv.Jāņa universitātes baznīca](#) <<<<

VILNAS UNIVERSITĀTE

- <http://www.vu.lt/> Daudzajos pagalmos var tikt no Universitātes ielas
- http://lv.wikipedia.org/wiki/Vilnas_universitate
- http://ru.wikipedia.org/wiki/Виленский_университет

1570.g. jezuīti Viļņā nodibināja **Kolēģiju**. Uz tās bāzes 1579.g. karalis Stefans Batorijs dibināja ar Romas pāvesta Grigorija XII bulu apstiprinātu **Akadēmiju**. Gandrīz 20 gadus to vadīja jezuīti. Laika gaitā Akadēmija pārtapusi par Viļņas Universitāti. **Daudzus gados Universitāte bija vienīgā augstākā mācību iestāde Lietuvas lielkņazistē, un caur to izplatījās rietumu kultūras ietekme uz Austrumiem.** Universitātei bija liela ietekme ne tikai uz lietuviešu, bet arī uz poļu, krievu, baltkrievu, ukraiņu un latviešu kultūru attīstību. Šurp brauca mācīties arī studenti no Anglijas, Itālijas, Dānijas, Skotijas un citām R-Eiropas valstīm.

Viļņai bija liela nozīme kā poļu kultūras centram – 19.gs. sākumā universitātē darbojās filomāti (*Filomaci*) – slepena poļu biedrība, kurā darbojās arī Ādams Mickēvičs. No 19.gs. vidus līdz 20.gs. sākuma Viļņa bija arī baltkrievu galvenais kultūras centrs, šeit tika izdotas pirmās grāmatas mūsdienu baltkrievu valodā, radās pirmās baltkrievu biedrības un avīzes. Viļņa bija arī liels ebreju kultūras centrs, saukts par *Ziemeļu Jeruzalemi*.

Šeit studējis Nobela prēmijas laureāts poļu dzejnieks Česlavs Milošs.

Mūsdienās Universitātes ansamblī ir izvietojusies tikai neliela Viļņas Universitātes daļa – rektorāts, kā arī Universitātes vecā gara glabātāji – vēstures un filoloģijas fakultātes. Darbojas arī Universitātes bibliotēka, kas ir septiņus gadus vecāka par pašu Universitāti – dibināta vienlaikus ar Kolēģiju 1570.g. Universitātes telpas grezno gan seno mākslas meistaru restaurētie darbi, gan valsts talantīgāko mūsdienu mākslinieku darinājumi.

Universitāte aizņem **gandrīz veselu vecpilsētas kvartālu** starp Pils, Sv.Jāņa, Universitātes, Skapo ielām. Ansamblis sāka veidoties tūlīt pēc Jezuītu kolēģijas nodibināšanas 1570.g. no jau agrāk uzbūvētā kvartāla teritorijas, tāpēc dažas ēkas vai atsevišķas to daļas ir sešsimt gadu vecas. Renesanses periodā iekļauti jau agrāk esošajā gotisko ēku kompleksā trīsstāvu korpusi un pēc itāļu parauga izveidotas atklātas galeriju arkādes ap galvenajiem pagalmiem. Vēlāk tika uzcelti citi korpusi un pie tiem veidojās jauni pagalmi.

Starp celtnēm **13 dažāda lieluma un rakstura iekšējie pagalmi**. Ar galerijām un parastām pārejām savienotie pagalmi ir ļoti mājīgi, un ēkas, kas tos ietver, ataino ilggadīgo Viļņas arhitektūras attīstību. Pagalmi nosaukti ievērojamu Lietuvas zinātnieku un kultūras darbinieku vārdos, kuru darbība bijusi saistīta ar Viļņas Universitāti. **Centrālais (bibliotēkas) pagalms** izved uz Universitātes ielu un ir "Universitātes sākums" un galvenā ieeja kompleksā. **Mateja Kazimira Sarbeviusa pagalmā** notiek filologu svētki, Kemo (pagalmu) teatrālās izrādes. Nelielais **Sīmaņa Daukanta pagalms**. **Ādama Mickēviča vārti** ved uz Pils ielu. **Observatorijas pagalms** izveidots 1753.gadā. Pats skaistākais Universitātes pagalms – **Lielais jeb P.Skargas pagalms** (16.gs.) ar sv. Jāņa baznīcu.

1753.g. virs mājas Sarbevija pagalmā uzcēla **observatoriju** baroka stilā (arh. T.Žebrauskis), bet 1782.–1788.g. pie tās vēl izveidoja piebūvi klasicisma stilā ar 2 tornīšiem (arh. M.Knakfuss).

Interjers. Universitātes korpusos atrodas telpiski plašas zāles, kuru dekoratīvajam rotājumam ir augsta mākslinieciska vērtība: **mākslinieka Smugļaviča zāle** – ar cilindriskām velvēm (17.gs. sākums), kuru centrā 17.gs. nezināma mākslinieka veidota freska, kas attēlo Sv.Mariju; klasicisma stilā veidoti mākslinieka Smugļaviča **sienu gleznojumi** (1802.g.) **Vēsturnieka Lelevela zāle**, baroka stilā ar krusta velvēm, kolonu zāle jeb Auls, klasicisma stils u.c.

Universitātes bibliotēka ir vecākā Lietuvā (1570), tās sākums ir grāmatu kolekcija, ko uzdāvināja Sigismunds Augusts. Bibliotēkā atrodas senie rokraksti, manuskripti un vairāki miljoni vērtīgu izdevumu. No 1965.g. Viļņas Universitātes bibliotēka ir arī ANO depozitārijs.

Pie Universitātes ansambļa vēl ir aplūkojamas **kādreizējās garīdznieku skolas studentu kopmītnes** (1522.–1622.g.). Tās sastāv no 3 trīsstāvu dzīvojamajiem korpusiem, kuru vidū- taisnstūrveida pagalms. Gaitenju vietā- atklātas galeriju arkādes visos stāvos, veidotas vēlās renesanses stilā. Sienas virs arkām kādreiz bijušas apgleznotas (Romās pāvestu portreti, nav saglabājušies). Fasādēm, kas vērstas pret ielu taisnstūrveida logi.

>>>> [VILNAS UNIVERSITĀTE](#) <<<<

No Universitātes ielas dodoties aplūkot pils pagalmu, nokļūstam itāļu stilā izbūvētajā **iluminātu pagalmā**, kur atrodas **Itālijas kultūras institūts**.

Vilnas geto

Nav tālu no patiesības apgalvojums, ka Viļņu ir uzbūvējuši žīdi. Žīdu kvartāls šeit veidojies jau viduslaikos. Sākoties Otrajam pasaules karam Viļņā bija 55–60 tk. žīdu. 1941.g. hitlerieši vairumu no viņiem iznīcināja un rajonu sagrava. No senās apbūves saglabājušās tikai dažas ēkas: **Stikļu ielā 6, 8 un 12 un Gaono ielā 6 un 7/11**.

Žīdu ielā līdz karam atradās Lielā sinagoga, kurā bija vietas līdz 5 tk. ticīgajiem un kur glabājās 18 Toras vīstokļi. Pateicoties nacistu un komunistu kopīgajiem pūliņiem **no Viļņas 105 sinagogām palikusi viena – Horālā sinagoga** (Pilimo ielā, celta mauritāņu stilā 1902.g. [Pylimo 39]).

Valsts Ebreju muzejs. [Pylimo 4 un Pamenkalnio 12, www.jmuseum.lt].

>>>> [Vilnas geto](#) <<<<

Alumnatas (Aušras) pagalms

Unikāls renesanses piemineklis, ar skaistām pusloces arkādēm. 1585.g. to uzbūvēja kā vienkārtīgu gotikas namu, bet 1622.g. pārbūvēja renesanses pusloka stilā un 3 stāvos. 1829.g. piebūvēja 2-stāvu klasicisma saimniecības ēku. Šeit notiek koncerti. Tapat Itālijas kultūras institūts. [Universiteto g. 2].

[>>>> Alumnatas \(Aušras\) pagalms <<<<](#)

Sv.Gara dominikāņu baznīca

Dominikāņu ielā. Celta jau agrāk esošas baznīcas vietā, celtniecības sākuma gads '1610'. Ietilpst dominikāņu klostera ansamblī. Plānā- latīņu krusta forma, trīsjomu celtnie, bazilikas tipa, krusta vidū uz astoņstūra pamatnes kupols ar luksturi. 1679.-1688.g. pēc ugunsgrēkiem piebūvēti sānu jomi, torņi, interjers rotāts ar freskām. 18.gs. 2.pusē pēc kārtējiem ugunsgrēkiem atkārtota rekonstrukcija: izveidots centrālais Sv.Marijas altāris un galvenais ieejas portāls. 1812.g. kara laikā interjers stipri cietis, pēc tam notikuši remontdarbi.

Galvenā fasāde ar diviem torņiem, karnīzes to daļa trīs horizontālos posmos, no kuriem katru 3 daļās pārdala pilastrī. Galvenā ieeja ierīkota sānu fasādē portāla veidā ar dorisku kolonādi un pilastrīem.

Interjers vēlā baroka un rokoko stilā. Galvenais dekoratīvais akcents **16 lieli altāri**. Uz kupola un velvēm nezināma autora freskas, kas attēlo ainas no svēto dzīves.

[>>>> Sv.Gara dominikāņu baznīca <<<<](#)

Lietuvas Valsts prezidenta pils

Daukanto 3/8, tel. +37052664011

Vietā, kur tagad atrodas prezidenta pils, 1387.g. gotiskā stilā uzcelta pirmā Viļņas bīskapijas ēka. 1795.g. ēku sāka izmantot kā krievu ģenerālgubernatoru rezidenci. 1804.g. bīskapu pili paplašināja pēc arhitekta Šildhausa projekta. 1812.g. šeit uzturējās Napoleons, pēc tam – Kutuzova armijas štābs.

1824.–1832.g. ēku pārbūvēja ampīra stilā pēc arhitekta V.Stasova projekta. Ansamblis sastāv no pils un iekšējā **pakavveida pagalma** ar **kolonādi un saimniecības ēkām**. Pils ir taisnstūrveida formas ar **3 rizalītiem**. Fasādes gan no laukuma, gan pagalma puses ir mākslinieciski līdzvērtīgas. No laukuma puses fasādei **2 doriskās kolonādes**, ko rizalīti savieno vienā taisnā rindā. Pagalma fasādei **joniskā kolonāde ar balkonu**.

Interjers caur daudzajiem remontiem mainījis sākotnējo izskatu: otrajā stāvā saglabājies šāda tipa pilīm raksturīgais telpu izvietojums. Šeit atrodas 4 zāles (Lielā, Baltā, Sarkanā un Zaļā) viesu telpa un foajē (1834).

[>>>> Lietuvas Valsts prezidenta pils <<<<](#)

No Prezidenta pils dodamies pa šauru S.Skapo gatvi un nonākam atkal uz Pils ielas.

Dzīvojamā māja Pils ielā 4

Ēka piederēja Katedrālei, tā bija paredzēta Katedrāles kapitula sanāksmju noturēšanai, tāpat te bija arī atsevišķas dzīvojamās istabas. Celta 15.gs.b.–16.gs.s., rekonstruēta 16./17.gs. Celtniecības sākums attiecas vēl uz gotikas laiku (ēkas pagrabi). Pēc rekonstrukcijas izteiktas renesanses stila iezīmes. Apakšējiem diviem stāviem ir gludas sienas, starp tiem vienkārša horizontāla josla. Izceļas iebraucamā arka un vertikālu logu rinda. Virs 2.stāva karnīze ar kārniņu segumu, virs tās augsta siena – atika, kas arī ir galvenais ēkas arhitektoniskais akcents. Atikas plaknes 2/3 sadalītas ar šauriem pilastriem, kurus augšējā daļā saista dubultarkas. Pilastru noslēgumā profilēti kapiteļi, kas kopā ar arkām un konsolēm veido dekoratīvo kompozīciju.

[>>>> Dzīvojamā māja Pils ielā 4 <<<<](#)

Pa Bernardiņu ielu ejam skatīties Sv.Mikolaja un Sv.Annas baznīcas Bernardinu ielā lepna **viesnīca "Shakespeare"** (Lt 400,- / nakts).

Dzintara muzejs

Šv. Mykolo 8, tel. 623092. II-VII: 10-19

Muzejā ir paskaidrojumi angļu, vācu un lietuviešu valodā par Baltijas zelta formām, krāsām, iegūšanu un apstrādi. Seko dzintara vēsturei cauri senām pagrabā telpām. Izstādīti dzintari, kuros iesprostoti zirneklīši, kukaiņi, lapiņas un citas dabas veltes. Muzeja rekonstrukcijas laikā pagrabā tika atrasts 15.gs. ceplis. Izstādīti antīki, mūsdienīgi veidoti un dabīgi dzintara gabaliņi. Augšstāvā galerija ar moderniem dzintara gabaliņiem, kurus veidojuši lietuviešu mākslinieki.

[>>>> Dzintara muzejs <<<<](#)

Sv.Mikolaja baznīca

Sv.Mikolaja (Mihaila) baznīca celta 1594.-1625.g. par lietuviešu magnātu Sa-pegu līdzekļiem. Tā ir četrstūrveida vienjoma celtne (30,0x 13,5 m, augstums 15,5 m) bez kora daļas. Ēkas fasāde vertikāli sadalīta ar augstiem logiem un kontrforsiem gotikas stilā, kā arī ar korintiešu pilastriem un kapiteļiem. 1604.g. pie baznīcas dienvidu puses tika piebūvēts **bernardiešu sieviešu klosteris**, kuram piederošo zemes iecirkni ierobežoja augsts akmens žogs. Baznīcas iekšējo interjeru sedz cilindriska velve, rotāta ar renesanses stila ornamentu. Interjera grezno iespaidu pastiprina renesanses stila **marmora altāris**.

Īpaša vērtība ir arī no krāsaina marmora darinātiem Lietuvas kanclera L.Sa-pegas un viņa divu sievu **kapa piemineklim** (17.gs. pirmā puse, Sebastjana Salī darbnīca). 1715.g. virs vārtiem tika uzcelts **barokāls zvanu tornis**. Pateicoties gotikas, renesanses un baroka stilu īpatnējam savienojumam, baznīca ir viens no vērtīgākajiem vietējās arhitektūras skolas sasniegumiem. (baznīcā arī atrodas **Arhitektūras muzejs**).

[>>>> Sv.Mikolaja baznīca <<<<](#)

SV.ANNAS BAZNĪCA (*Šv. Onos bažnyčia*)

- <http://www.travelzone.lv/lietuva/gorod/vilnius/onos/index.html> (ru) Maironio g. 8
- [https://ru.wikipedia.org/wiki/Храм_Святой_Анны_\(Вильнюс\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Храм_Святой_Анны_(Вильнюс)) +37052609292
- http://guide.travel.ru/lithuania/vilnius/sventos_onos_baznycia.html (ru)

Baznīca ietilpst bernardīņu klostera ansablī. Gotiskās arhitektūras šedevrs. Līdz 16.gs. vidum bija viena no greznākajām celtnēm Viļņā. Celta 15.gs.b.-16.gs.s, pirmo reizi dokumentos minēta 1501.g. Iespējams, ka to būvējuši franciskāņu mūki. 1560. un 1564.g. baznīca stipri cieta ugunsgrēkos. 1579.g. notika remontdarbi, kuru rezultātā atjaunotas šūnveida un tīklveida gotiskās velves sāņjoms. Ugunsgrēki un tiem sekojošā postījumu novēršana notika arī vēlāk, taču tas neizmainīja ēkas arhitektūras gotisko raksturu. 1902.-1909.g. veikts baznīcas kapitālais remonts.

Saglabājies nostāsts, ka baznīca ārkārtīgi iepatikusies Napoleonam, viņš esot vēlējis kaut varētu to paņemt plaukstā un aiznest uz Parīzi...

Nelielās vienjoma celtnes izmēri ir 19,0 x 8,7 m, draudzes telpas augstums 12,7 m. Altāra daļa ar šķautņainu apsīdu.

Par sākotnējiem interjeriem dokumentālas liecības nav saglabājušās. Celtniecībā izmantoti ~33 veidu sarkanie profilkieģeļi. Galvenās fasādes apakšējā daļa, **cokols ar 3 ieejas arkām** kontrastē ar neparasti dekoratīvo galveno fasādes daļu. Stūri akcentēti ar **četrstūrveida tornīšiem**, kas vairāk uz augšu kļūst astoņstūrveidīgi un ažūri, un nobeidzas ar nelieliem stabiņiem. Vissarežģītāk būvēta **centrālā fasādes daļa** ar dominējošu vertikālu dalījumu, **tornīti, trīsstūrveida erkeriem** un lielu **ķīļveida arku**, kas visus šos elementus apvieno.

Pagalma uz dienvidiem no baznīcas 1613.g. uzcelta **četrstūra divstāvu kapela**. ~1752.g. to paplašināja (izbūvētas vēl vienas iekšējās kāpnes, interjera gleznojumi baroka stilā). 1873.g. pie kapelas piebūvēja neogotisku zvanu torni (arh. N.Čagins).

>>>> [Sv. Annas baznīca](#) <<<<

Bernardiešu baznīca un klosteris

[Maironio 10, +37052609292]. Domājams, ka šī baznīca un klosteris celti vienlaicīgi ar pilsētas nocietinājumu sienu 1506.–1513.g., jo šeit saglabājušies aizsargtorņi un šaujamlūkas. Pati baznīca ir trīsjomu zāles tipa ēka (42,2x24,0 m).

Pie sānu fasādes piebūvēts astoņstūra **zvanu tornis**. Iekštelpās griestu augstums sasniedz 19 m, triumfa arka atdala centrālo daļu, velves balsta astoņšķautņu gotiskas kolonas. Interjeru rotā barokāli altāri ar skulptūrām, ažūras gotiskas dzelzs durvis, 17.gs. kapu plāksnes (kņaza S.Radzivila – 1618.g., tēlnieks V.van der Bloke; ģenerāļa P.Veselovska – 1635 u.c.).

>>>> [Bernardiešu baznīca un klosteris](#) <<<<

Piemineklis Ā.Mickēvičam

Atrodas blakus Sv. Annas baznīcai Viļņas upes krastā.

Tēlnieks Ģedimins Jakubonis. Ā.Mickēvičs kādu laiku uzturējies Viļņā un 1822.g. dzīvojis tepat netālu – **mājā Bernardīņu ielā 11**.

Ādams Mickēvičs (1798–1855) – ievērojams poļu dzejnieks, poļu nacionālās atbrīvošanas kustības darbinieks, 1824.g. izsūtīts, pēc 1829.g.

emigrācijā (gk. Parīzē). Pazīstamākās poēmas: "Gražina", "Veļi", "Konrads Vallenrods" (visi 1828), "Pans Tadeušs" (1834).

>>> [Piemineklis Ā.Mickēvičam](#) <<<<

AUGŠPILS DRUPAS un ĢEDIMINA TORNIS

➤ www.muzejai.lt/Vilnius/lietuvos_nacionalinis_muzejus.en.htm#Gediminas

[Arsenalo 5]. No Vecā Arsenāla puses kalnā var uzbraukt ar **funikuliru**: II-VII: 10.00–18.00. Pilskalns atvērts okt.-apr.: 7-18, maijā-sept.: 7-21.

Karaliskās pils paliekas (Kalna pils, Augšpils) atrodas stāvajā 48 m augstajā **Pils kalnā** (Ģedimina kalnā).

Augšpils bija ļoti spēcīga aizsardzības un administratīvā kompleksa sastāvdaļa. Šis komplekss ietvēra virkni nocietinājumu ar nostiprinātu kalnu centrā. Tā piekāpē atradās Lejaspils. Laika zobs un iekarotāji laiduši nebūtībā lielāko daļu no abu pīļu aizsardzības struktūrām.

Augšpils pirmoreiz minēta 1323.g. kā Ģedimina pils. Tieši Ģedimina valdīšanas laikā Viļņa kļuva par ietekmīgu politisko, ekonomisko un tirdzniecības ceļu krustpunktu starp Austrumiem un Rietumiem. **Svarīgas politiskas sarunas starp Vācu ordeni, mongoļu-tatāru haniem un poļu valdniekiem notika Ģedimina pilī.**

15.gs. sākumā Viļņas lielajā ugunsgrēkā pils nodega, vecās vietā jaunu uzbūvēja Ģedimina mazdēls Lietuvas lielkņazs Vitauts (viņa krūšutēls tagad pils muzejā tornī). Celtniecība tika pabeigta ~1419.g.

Pilij bija augstas aizsargsienas un trīs aizsargtorņi. Dzīvojamā daļa bija celta gotikas stilā trijos stāvos. Tāda tā saglabājusies līdz pat mūsdienām.

1660.g. kaujās pils tika stipri sapostīta, saglabājās tikai divi pils aizsargsienas Rietumu torņa posmi. Virs plānā gandrīz kvadrātveidīgā cokola stāva uzbūvēti augšējie astoņstūra stāvi ar sienā izveidotām vītņveida kāpnēm. Daudzas ēkas Lejaspils iekšpusē (Katedrāle, Augstākais tribunāls, Vecā bīskapa pils, Arsenāls u.c.) tika nopostītas 1655.g.

Pēc šī kara izmainījās pils nozīme, tās aizsardzības funkcijas samazinājās, turklāt apvienotās Lietuvas-Polijas karalistes valdnieku vizītes Viļņā kļuva retākas. Augšpils tika izmantota kā augstmaņu cietums.

Karaliskās pils drupas pēc krievu valdības rīkojuma 1801.g. tika novāktas. Pēc 1831.g. sacelšanās novārtā atstātās, bet vēl arvien ļoti iespaidīgās Lejas pils drupas tika nojauktas lai veicinātu Viļņas nocietinājumu celšanu Krievijas impērijas aizsardzībai.

Taka pie kalna virsotnes taka strauji pagriežas pa kreisi, un apmeklētāji nokļūst pie ieejas, kas kādreiz bija vārti vienā no Augšpils torņu pamatnēm.

Senatnē Augšpils bija slēgta teritorija un pie šiem vārtiem atradās pēdējais kontroles punkts tās apmeklētājiem. Teritorija kalna virsotnē bija ierobežota un piepildīta ar aizsardzības konstrukcijām. Ilgstošu aplenkumu gadījumā tas bija pēdējais patvērumš. Pārējā laikā pils kalpoja kā ārzemju viesu uzņemšanas vieta. Pilij bija jāatstāj iespaids uz viesiem, ka tā ir neieņemama un tās valdnieki – stipri un vareni. Šādā nolūkā kalna austrumu daļā tika uzcelts pils korpus gotikas stilā, kura iekšpusē atradās grezni velvētas viesu uzņemšanas telpas un nepieciešamais aprīkojums banketiem. Ir saglabājusies tikai ēkas pagrabstāvs, bet tiek plānots ar laiku atjaunot vairākas citas telpas. Šis pils apakšējā stāvā atradās saimniecības telpas, pārsegta ar cilindriskām

velvēm un hipokausta krāsnis. Visu otro stāvu aizņēma parādes zāle ar krusta velvēm; trešajā stāvā acīmredzot atradās dzīvojamās telpas.

Ģedimina tornis (Rietumu tornis)

Vienīgais saglabājies no trim Augšpils torņiem. Astonstūrais, ar akmens pamatiem un ķieģeļu sienām. **Viens no Viļņas kā arī visas Lietuvas simboliem.** Senatnē tornis bija augstāks, pēc vairākām rekonstrukcijām (1939., 1949. un 1956.–1960.g.) tas ir 20 m augsts, 1960.g. šeit ierīkots **Viļņas pils muzejs**. Pamstāvā ir kase (tur var nopirkt arī grāmatas un suvenīrus), 2 lielgabali un akmens lodes. 2.stāvā – divi Viļņas pilsētas maketi (14.gs. un 17.gs. 1.pusē). 3.stāvā – viduslaiku ieroči un bruņas. 4.stāva ekspozīcija tiek mainīta. Augšā ir skatu laukums, no kura paveras varens skats uz pilsētu. Turpat arī plīvo Lietuvas valsts karogs.

Karogs virs Rietumu torņa

Pēc senas tradīcijas šis tornis ir vieta, virs kuras redzams valdošās varas uzskatāms simbols. Tieši šajā vietā Lietuva pacēla savu karogu 1919.g. 1.janvārī, kad tā atbrīvojās no cariskās Krievijas varas un atjaunoja neatkarīgu valsti. Diemžēl toreiz trīskrāsu karogs plīvoja tikai neilgu brīdi. Nākamajos 20 gados vispirms Viļņu, pēc tam tās apkārtni, okupēja Polija, un Lietuvas karoga vietā virs torņa plīvoja Polijas karogs. Otrā pasaules kara gados, karogi Rietumu tornī nomainīja cits citu. Vispirms bija Padomju Savienības karogs ar sirpi un āmuru uz sarkana pamata. Kad hitleriskā Vācija arvien tālāk iekaroja Krieviju, karogs palika sarkans, tikai sirpi un āmuru nomainīja svastika. Pēc kara tornī atkal plīvoja padomju Lietuvas karogs. 1988.g. 7.oktobrī tornī atkal atjaunoja trīskrāsu Lietuvas karogu. Padomju Savienība pārdzīvoja savas pastāvēšanas pēdējos gadus, sekoja Lietuvas ekonomiskā blokāde, līdz tika atjaunota valsts neatkarība.

[>>>> AUGŠPILS DRUPAS un ĢEDIMINA TORNIS <<<<](#)

Trīs krusti Plikajā kalnā

Senatnē kalns bija bez kokiem un uz tā kores atradās Kreivoji pils (Greizā pils), kas, domājams, tika nopostīta vienā no kaujām ar vācu krustnešiem. Leģenda vēstī, ka *senos laikos septiņi franciskāņu mūki šeit tika kristīti, četri no viņiem pēc tam tika noslīcināti Viļņas upē*. Pirmie piemiņas krusti kalnā tika uzstādīti 17.gs., toreiz tie bija koka. Tagadējā izskatā piemineklis izveidots 1916.g. Staļina laikā 1950.g. krustus uzspridzināja. 1989.g. 14.jūnijā tika izveidots jauns memoriāls saskaņā ar sākotnējiem plāniem. Te uzstādīja jaunus krustus, kas ir lietuviešu sēru un cerību simbols.

[>>>> Trīs krusti Plikajā kalnā <<<<](#)

Pils apkārtnē un parks

Viduslaikos tas bija cita aizsargsistēmas daļa, un par parku tas kļuva renesanses periodā, kad Itālijas arhitektūras ietekme bija vērojama visā Eiropā, tai skaitā arī Lietuvā. Pils parks robežojas ar **Sereikišku parku** dienvidos un austrumos ar **Kalna parku** (kur senatnē atradās Kreivoji pils) Viļņas upes pretējā pusē.

Šeit atrodas tenisa korti un bērnu atrakciju parks. Vasarā te bieži notiek etnogrāfiskie un citi festivāli.

Viena no lielākajām jebkuras aizsardzības kompleksa struktūrām ir arsenāls. To sākotnējā lietošanas nozīme ir noliktavas, taču laika gaitā parasti šīs celtnes tiek pielāgotas citām vajadzībām. Tā tas ir arī Viļņas pils gadījumā, kur saglabājušās divas nozīmīgākās ēkas – **Vecais arsenāls** (sākotnēji celts 16.gs.) un **Jaunais arsenāls**, kas pielāgots arsenāla vajadzībām 18.gs. Laika gaitā abas ēkas ir izmainījušās, bet daļēji saglabājušās atsevišķi iekšējās un ārējās arhitektoniskās kompozīcijas sākotnējie fragmenti.

Vecais arsenāls

➤ www.lnm.lt – Lietuvas Nacionālais muzejs

[Arsenāla 3a] **Nacionālā muzeja arheoloģijas ekspozīcija**: II–VI: 10–17; VII: 10-15. **Lietišķās mākslas muzejs**: II–VI: 11–17.30 (18), VII: 11–16. Rietumu spārnā [Arsenāla 3, ieeja no dārza puses].

Lielā iespaidīgā renesanses stila celtnē atrodas tieši pie Viļņas upes ietekas Nerē. Arsenāla pirmsākumi šeit meklējami tajā pašā laikā, kad būvēts Viļņas piļu komplekss. Toreiz te bija ne vien arsenāls, bet arī lielgabalu lietuve. Sākot ar 15.gs. tajā lēja bronzas un čuguna lielgabalus.

[>>>> Vecais arsenāls <<<<](#)

Vecā arsenāla priekšā **Mindauga pieminēklis**.

Mindaugs (1238–1263, karalis no 1253) – nodibināja centralizētu Lietuvas lielkņazisti. Vienīgais Lietuvas karalis. 1251.g. pieņēma kristietību, no kuras gan 1260.g. atteicās. Nogalināts savvērestībā.

Skulptūru grupa “Lietuviešu balāde”

Ēnainā nostūrī pie Katedrāles atrodas trīs totēmiska izskata figūras. Lai gan tās izskatās pietiekoši senatnīgas, ir visai jaunas – 1973.g. Tās veidojis tēlnieks V.Vildžiūnas. Skulptūru parādīšanās un uzstādīšanas laiks ir nozīmīgs un saistīts ar vēsturisko situāciju. Padomju okupācijas laikā varēja uzstādīt tikai sociālistisko varoņu pieminēklus vai tādus, kas pauda rusifikācijas idejas. Trīs iepriekš pieminētās figūras neiekļaujas šajos rāmjos. Tēlnieks centās atrast tādu abstraktu formu, kas spētu apmulsināt kultūras uzraugus un tai pašā laikā iekļautos pils zemju vidē. Rezultātā trīs stilizētas figūras tika nosauktas par “Lietuviešu balādi”. Tās rāda trīs gudros vai trīs karaļus, vai varbūt pat trīs pagānu priesterus. Gan vietējie, gan Maskavas kultūras komisāri bija krietni apjukuši, jo nevarēja aizliegt šo instalāciju. Taču bija arī skaidrs, ka šīs figūras nav komunisma cēlāji. Tādēļ tām tika ierādīta nomaļa vieta, un līdzekļu trūkuma dēļ izgatavošanai iedalīja lētu dolomītu – senatnīgu iespaidu atstāj drūpošais dolomīts, nevis laika zobs.

[>>>> Skulptūru grupa “Lietuviešu balāde” <<<<](#)

Jaunais arsenāls

[Arsenalos 1 - starp Veco arsenālu un Katedrāli] **Lietuvas Nacionālā muzeja etnogrāfiskā un vēstures ekspozīcija. II–VI: 10–17; VII: 10–15.**

Par jauno tiek saukts tikai tādēļ, ka uzcelts laikā, kad pastāvējis jau iepriekšējais. Patiesībā šī celtnē ir no 18.gs. 2.puses, un tas rāda, cik nosacīts ir jēdziens "jaunais". Tā bija virkne ēku, kas atradās pie R aizsargsienas un ko iekļāva plats aizsarggrāvis, apmēram tagadējās Vrubļevska ielas rajonā. Ēkas aizsargsienu ciešā tuvumā tika izmantotas kā pils aizstāvju barakas un ieroču noliktavas.

Tagad te **Lietuvas nacionālais muzejs**. Tas dibināts 1855.g., tagad tajā vairāk nekā 700 000 arheoloģijas, vēstures un etnogrāfijas eksponātu. Izstāde parāda dzīvi Lietuvā no akmens laikmeta līdz 1940.g.

[>>>> Jaunais arsenāls <<<<](#)

KATEDRĀLES LAUKUMS

Šeit lietuviešiem izsenis bijusi *svētvieta*. Senatnē vieta saucās *Šventaraga* ieleja, šeit tika svinīgi kremēti mūžībā aizgājušie leišu valdnieki. Mindaugs šeit uz cēla nelielu baznīcu, un, iespējams, ka tieši tad arī tika pārvietota uz citu vietu pagānu svētnīca. Protams, šāda Mindauga rīcība radīja neapmierinātību pagānu priesteru vidū. Pēc Mindauga vardarbīgās nāves 1263.g. tika atjaunota pagāniskā ticība un šī baznīca tika pārvērsta pagānu templī.

Viļņas 650 gadu jubilejā 1973.g. Katedrāles laukumā novietots **piemiņas akmens** ar tajā iekaltu skaitli '1323' – gadu, kad pirmoreiz pieminēta Viļņa.

Katedrāles priekšā laukuma segumā labi var redzēt **līniju, ko iezīmē tumšākas granīta plāksnes**. Tās norāda kādreizējās pils aizsargsienas atrašanās vietu. Plašais tukšais laukums uz labo (dienvidu) pusi no Katedrāles tiek izmantots dažādām ceremoniālām norisēm. Iespējams, ka pagātnē tā bija visaizņemtākā Pils teritorijas daļa. Šeit atradās Vecā bīskapa pils un augstākais tribunāls, kā arī Lietuvas lielkņazistes augstākā tiesa. To atrašanās vietas tika konstatētas arheoloģiskajos pētījumos 1999.g. Tagad dažu šo konstrukciju kādreizējās atrašanās vietas ir atzīmētas ar atšķirīgi iekrāsotām granīta plāksnēm. Torņu atrašanās vietas ir norādītas ar no jauna uzceltiem to pamatu fragmentiem virs tagadējā bruģa.

Cariskās Krievijas laikā Katedrāles skvērā stāvēja imperatores Katrīnas II pieminekli. Kad Pirmajā pasaules karā krievi bija spiesti atkāpties, viņi pieminekli ņēma līdzī. Tas noslīka Baltijas jūrā kopā ar kuģi.

Lejas pils

➤ <http://www.lvr.lt/>

Starp Ģedimīna kalnu un Katedrāli uz vecajiem pamatiem no jauna uzbūvēta 16.-17.gs. **Lietuvas karaļu rezidences ēka**. Tā stipri cieta 1655.-1661.g. karā, kā arī vēlākajās nebūšanās. 19.gs. pils atliekas nojauktas un 1831.g. šajā vietā uzbūvēja cietoksni. 20.gs. notika arheoloģiskie izrakumi. Pils uzbūvēta no jauna 2002.-2009.g. Atklāšana 2009.g. jūnijā-jūlijā, atzīmējot Lietuvas vārda minēšanas 1000-gadi. Izstāžu zāle, reprezentācijas telpas.

[>>>> Lejas pils <<<<](#)

Gedimina pieminēklis

Pēc neatkarības atgūšanas tika nolemts, ka te jāuzstāda pieminēklis Viļņas pilsētas dibinātājam Ģediminam. Vairākus gadus ilga diskusijas par to, kurš autors uzņemtos pieminēkļa veidošanu. Pieminēklis uzstādīts 1996.g. Tēlnieks Viļņauts Kašuba atveidojot Ģediminu, mēģinājis uzsvērt, ka Lietuvas vēsturē šis lielkņazs vairāk ir bijis diplomāts, nevis aktīvas kara darbības piekritējs – zobenu novietojot Ģedimina kreisajā rokā. Saskaņā ar leģendu par Viļņas dibināšanu atēlots arī dzelzs vilks. Kopumā pieminēklis izmaksāja 198 000 Litu, pjedestāls vien sver ap 300 t.

>>>> [Gedimina pieminēklis](#) <<<<

VILNAS KATEDRĀLE

➤ <http://www.katedra.lt/>   Vaļā no 7.00. 18.00 sākas mise, vēlams apskatīt pirms tam.

Viena no nozīmīgākajām un iespaidīgākajām celtnēm Viļņā. Jau trešā baznīca šajā vietā, tagadējo izskatu tā ieguvusi vēl pēc divām pārbūvēm.

Vieta, kur tā atrodas, jau pirmskristīgajos laikos bija reliģiskais centrs. Katedrāle aptver kādreizējā seno lietuviešu tempļa pamatus, kā arī ietver visu pēc tam sekojošo baznīcu vietas. Pirmā kristīgā baznīca šeit būvēta 1251.g. par godu karaļa Mindauga kristīšanai. Pēc viņa vardarbīgās nāves 1263.g. tika atjaunota pagāniskā ticība un šī baznīca tika pārvērsta Pērkonam veltītā templī. Kad Jagailis kāpa Polijas tronī, Lietuva atkārtoti tika kristīta un celtnē atkal kļuva par kristīgo baznīcu. Jaunu Katedrāli te uzcēla 1386.–1387.g. Pēc 1419.g. ugunsgrēka lielkņazs Vitauts uzcēla katedrāli no jauna, lielāku par iepriekšējo – gotisku trīsjomu celtni ar diviem torņiem. Pēc tās ārsienām pilsētas prominentākie iedzīvotāji sāka veidot savu dzimtu mauzolejus–kapelas. Tās atstāja iespaidu uz katedrāles arhitektūru visos turpmākajos rekonstrukciju posmos un ir saglabājušās līdz mūsdienām.

Līdz 16.gs. te kronēja Lietuvas valdniekus.

1534.-1557.g. katedrāli rekonstruēja Romas arhitekta un tēlnieka B.Zanobi de Džanotti vadībā, un, kaut arī viņš saglabāja gotikas stilam raksturīgo zāles interjera struktūru – trīsjomu telpa ar augstām četrstūrveida kolonām, pati ēka ieguva renesansei raksturīgos apveidus. 1613.–1619.g. pēc ugunsgrēka un remonta Katedrāle ieguva barokālas iezīmes. Tagadējais klasicisma veidols radies pēc rekonstrukcijas 1783.–1801.g. Bet daļa Katedrāles, ieskaitot Sv.Kazimira kapelu, saglabājusī agrā baroka iezīmes. Galvenajā fasādē parādījās iespaidīgs **portiks ar sešām doriešu kolonām**, nišas ar barokālām **Ābrama un Mozus skulptūrām** (romiešu tēlnieks T.Rigi), fasādes frontonā – **bareljefs “Noasa upurēšana”**. D fasādes sānu nišās **Lietuvas kņazu skulptūras**, Z fasādē – **svēto skulptūras**, kas turp pārceļtas 19.gs. no Sv.Kazimira un Misionāru baznīcām. A pusē Katedrāli ar līdzās esošo karalisko Lejas pili savienoja eja.

1931.g. plūdu laikā Katedrāle nopietni cieta, radās nepieciešamība tās pamatus nostiprināt ar pāļiem. Padomju laikā tā bija slēgta, tika pieļauta tās izpostīšana, un pat bija iecere to pārveidot par rūpnīcu. Par laimi to pārveidoja tikai par gleznu galeriju un koncertzāli. Taču tas nepaglāba trīs svēto figūras virs ieejas portāla. Tās tika nogāztas un sadauzītas sīkās daļās.

Statujas. Sākotnēji statujas virs ieejas portāla bija no koka, tās 1790.g. veidoja tēlnieks Karols Ilzkis. Trīs svēto statujas – Sv.Staņislavs, Kazimirs un Helēna,

atradās savās vietās līdz 1950.g. Tagadējās statujas ir iepriekšējo kopijas, ko 1990.g. veidojis tēlnieks Staņislavs Kuzma, atrodas to sākotnējā vietā kopš 1996.g. Katra statuja ir 5,35 m augsta un sver 800–900 kg, Sv.Helēnas turētais krusts paceļas 9,72 m augstumā.

Goštautu kapela. Tajā **divas marmora kapa plāksnes**: 1) ar Lietuvas lielkņazistes kanclera A.Goštauta bareljefu, ~1539–1541.g., domājams, tēlnieks B.Zanobi de Džanoti; 2) ar Viļņas bīskapa P.Aļšēniška bareljefu (~1550.g.), tēlnieks Dž.M.Padovani.

Sv.Kazimira kapela. Visgreznākā kapela katedrālē (tās ZR stūrī) ir **Karaliskā Kapela** jeb **Sv.Kazimira**, Lietuvas svētā patrona kapela. Kā jau rāda pats nosaukums, senāk tieši šeit karaliskā ģimene apmeklēja mesu. Kapelu no līdzās esošās pils varēja sasniegt pa otrā stāva galeriju. Balkons, kur sēdēja karaliskā ģimene redzams tūlīt virs ieejas kapelā. 1623.–1636.g. celtā kapela ir viens no vērtīgākajiem agrā baroka pieminekļiem Viļņā. Kapelas interjers veidots itāļu skolas tradīcijās (domājams, ka arhitekts un tēlnieks K.Tenkallo). Apdarē izmantots krāsains marmors, tā rotāta ar freskām un skulptūrām. Kupola reljefais dekors, arkāde un altāris (autors nezināms) veidoti pēc 1692.g. 17.gs. beigās itāļu mākslinieks K.M.A.Palloni uz sānu sienām uzgleznojis divas freskas: “**Svētā Kazimira zārka atvēršana**” un “**Brīnums pie Svētā Kazimira zārka**”. Sienu nišās novietotas **8 apsudrabotas Lietuvas lielkņazu koka statujas** (autori nezināmi).

Kapela ir apvienota ar vienu dekoratīvo tēmu par Sv.Kazimiru, kura tēls, novietots sudraba šķirstā ir ornamentētā altāra centrālā figūra. Virs šķirsta atrodas alegoriskas figūras, kas attēlo Sv.Kazimira dvēseles sveikšanu debesīs. Sienu gleznojumi rāda ainas no viņa dzīves, apsudrabotās figūras, kas atrodas visapkārt kapelai, parāda viņa karalisko piederību. Kapela tāda veidā rada šis karaliskās piederības izjūtas. Tā kalpoja ne tikai kā karaļa varas paudēja, bet arī norāda, ka Sv.Kazimirs pats bija valdošās Ģedimina dinastijas princis.

Starp visu rotājumu pārbagātību viegli atrast vienu, kas ieinteresē visvairāk. Tas ir relatīvi neliels, sudrabots gleznojums, kas attēlo pašu svēto. Sv.Kazimirs ir attēlots kā persona ar trim rokām – divas labās rokas, katrā pa tulpei, un viena kreisā roka, kas tur rožukroni. Ir leģenda, kas saistīta ar šo gleznojumu:

Šo attēlu gleznojis kāds nabadzīgs gleznotājs. Viņš to uzgleznoja kā nākas – ar divām rokām. Taču nākamajā rītā pēc darba pabeigšanas gleznai bija parādījusies arī trešā roka! Mākslinieks bijis ļoti pārsteigts, viņš mēģināja sevi pārliecināt, ka iepriekšējā naktī, gleznojot darbu, bijis iereibis un tad uzgleznojis arī trešo lieko roku. Darbs ticis izlabots un atstāts lai nožūtu. Bet nākamajā rītā, māksliniekam par lielu izbrīnu, Sv.Kazimiram atkal bijusi uzgleznota trešā roka. Tā varēja būt tikai kāda zīme. Mākslinieks aiznesa darbu uz Katedrāli un izstāstīja bīskapam šo notikumu. Bīskaps mierīgi novietoja darbu tam paredzētajā vietā. Vai šī glezna ir liecība par kādu brīnumu, vai Bīskapa vientiesību, nav noskaidrots.

Leģenda pierāda, ka **Sv.Kazimiram**, kā to deklarē Lietuvas katoļi, vienmēr ir ierādīta īpaša vieta un tā tēls ir viens no Lietuvas neatkarības simboliem.

Simboliem ir liels spēks. Šo faktu apliecina visas totalitārisma valstis, kas neatlaidīgi ir centušās sagraut un izskaust tradicionālo simboliku un aizvietot to ar savējo. Padomju okupācijas laikā bija vērojami centieni izskaust Sv.Kazimira piemiņu. Baznīca, kas tai laikā bija nosaukta viņa vārdā, tika slēgta un pārveidota par Ateisma muzeju. Viņa skulptūra tika aizvākta no karaliskās kapelas. Kā teica garīdznieki: “tā arī irniecība”, spēka un naida niecība. Svētais, protams, tika atgriezts savā iepriekšējā vietā.

Katedrāles kapenes. Tajās apglabātas daudzas ievērojamas personības – valdnieks Vītauts, kņazs Švitrigailis, poļu karaļi Kazimirs, Aleksandrs. Sigismunda Augusta sievas Barbara Radvilaite un Elžbeta. Šeit atrodas arī urna ar Vladislava Vazas sirdi.

>>>> [VILNAS KATEDRĀLE](#) <<<<<

Starp katedrāli un zvanu torni – no krāsainiem stikliņiem veidots „**Brīnumakmens**” (*Stebuklas*). Nostāieties uz akmens, apgriezieties pulksteņrādītāja virzienā un iedomājieties vēlēšanos.

Zvanu tornis

Sv.Kazimira zvanu (pulksteņa) tornis ir arhitektūras piemineklis, kura akmens sienās saglabājušās septiņu gadsimtu pēdas. Tā riņķveida pamati ir atliekas no bijušās Kalnapils 13.gs. celtā gotiskā aizsargtorņa. Sākumā tornis bija kvadrātveida (no tā saglabājies tagad jau apakšzemes stāvs ar arkveida nišām, kas iesniedzas pazemē līdz 5 m dziļumam). Nedaudz vēlāk, pēc daļējas nopostīšanas, uz atlikušās daļas uzcēla apaļu četrstāvu torni ar šaujamlūkām. Tā 4 m biezās siens veidotas no laukakmeņiem. 1522.–1524.g. arhitekts Annuss virs tām uzcēla torni. 1561.g. tornī novietoja Katedrāles zvanu. 16.gs. zvanu tornis tika vēlreiz paaugstināts: izveidoja augšējo astoņstūra trīsstāvu daļu. **Pilsētas pulkstenis** tajā kopš 17.gs.Turpmākie remontdarbi (19.gs.) tikai nedaudz izmainīja torņa izskatu. Kopš 1967.g. tornī atrodas **17 zvani**.

>>>> >>>> [KATEDRĀLES LAUKUMS](#) <<<<

Alternatīva Vecpilsētas apskates shēma (sākot ar Ģedimina kalnu):

48 m augstajā **Ģedimina kalnā** (Pils kalns) agrāk atradās **Augšpils** – Lietuvas karaļu rezidence. Tagad saglabājušies aizsargsienu fragmenti, celtņu paliekas un **Ģedimina tornis** (Rietumu tornis), kurā 1960.g. ierīkots **muzejs**. Šis tornis ar Lietuvas karogu ir viens no pilsētas un arī visas valsts simboliem.

Kalna pakājē plešas **Pils parks**. Starp Ģedimina kalnu un Katedrāli uz vecajiem pamatiem tiek no jauna būvēta 16.–17.gs. Lietuvas karaļu rezidence **Lejas pils**.

Pats Viļņas centrs ir **Katedrāles laukums**, kur atrodas viena no nozīmīgākajām un iespaidīgākajām pilsētas celtnēm – **Viļņas katedrāle** (1419, pārb. 1801), kas slavena ar daudziem mākslas šedevriem (vērts apskatīt Sv.Kazimira kapelu). Blakus katedrālei ir **Zvanu tornis**, kurā ir pilsētas centrālais pulkstenis un 17 zvani.

Starp Ģedimina kalnu un Neres upi atrodas **Vecais arsenāls** (tagad tajā Nacionālā muzeja arheoloģijas ekspozīcija), tuvāk Katedrālei ir **Jaunais arsenāls** ar Nacionālā muzeja etnogrāfisko un vēstures ekspozīciju.

No šejienes var doties uz Pilies ielu, kur pirmā ieliņa pa kreisi ir Bernardīņu iela. Tur 11.namā 1815.–1819.g. dzīvojis poļu dzejnieks Ādams Mickēvičs. Pie Viļņas upes **Mickēviča piemineklis**.

Nonākuši līdz Maironio ielai esam pie **Sv. Annas baznīcas** (15.gs.b.–16.gs.s), kas ietilpst bernardīņu klostera ansablī. Šis gotikas šedevrs celts līdz 16.gs. vidum bija viena no greznākajām celtnēm Viļņā. Fasādes veidošanai izmantoti 33 veidi profilķieģeļu.

Tepat blakus Bernardīņu baznīca un klosteris (1513). Pāri ielai Sv.Mihaila (Mikolaja) baznīca (1594–1625).

Ejam atpakaļ uz **Pilies ielu (Pils iela)**, kas ir vecpilsētas centrālā iela (tālāk turpinoties kā Didžoji un Aušros vārtu iela). Pils ielā 26 atrodas **Signatoru nams**, kurā 1918.g. 16.februārī Lietuvas padome parakstīja Aktu par Lietuvas neatkarību.

No Pils ielas skatāms **Sv.Jāņa katoļu baznīcas zvanu tornis**, kas ietilpst Universitātes kompleksā. **Viļņas Universitāte** aizņem veselu kvartālu, tās galvenā ieeja ir no Universitātes ielas (uz to var iziet pa Skapo vai Sv.Jona ielu). Viena no vecākajām augstskolām Eiropā dibināta 1579.g. Ir vērts izstaigāt daudzus pagalmus. No Pils ielas skatāma kompleksā iekļautā **Sv.Jāņa katoļu baznīca** (1387–1426, pārb. 18.gs.v.).

Prezidenta pils (1387, pārb. 1832). Ansamblis sastāv no pils un iekšējā pakaveida pagalma ar kolonādi un saimniecības ēkām. No Universitātes ielas dodoties aplūkot pils pagalmu, nokļūstam itāļu stilā izbūvētajā **Iluminātu pagalmā**, kur atrodas **Itālijas kultūras institūts**.

Dominikāņu ielā Sv.Gara dominikāņu baznīca (1610).

Viļņas geto. Žīdu kvartāls jau viduslaikos. Sākoties Otrajam pasaules karam Viļņā bija 55–60 tk. žīdu. 1941.g. hitlerieši vairumu no viņiem iznīcināja un rajonu sagrāva.

Izejam uz Švarco ielas skvēriņu un nonākam atkal uz Pils ielu, kas te kļuvusi platāka. 15.-16.gs. šeit tirgoja zivis, tādēļ vieta saukta par “sāļo galu”. **Pjatņickas pareizticīgo baznīca** ir pirmā akmens baznīca Lietuvā, celta 1345.g. lielkņaza Aļģirda pirmajai sievai – Tveras princesei.

Tālāk kā Pils ielas turpinājums sākas **Didžoji iela**. Bijušajā **Hodkēviču pilī** gleznu galerija. **Nikolaja Brīnumdara baznīca** (1350) arī celta Aļģirda sievai.

Rātslaukums senāk bija pilsētas tirgus, kā arī politiskais, ekonomiskais un kultūras centrs. Pirmais **Rātsnams** šeit būvēts 1387.g., tagadējais celts klasicisma stilā 1799.g. Tajā **pilsētas dome** un **Tūrisma informācijas centrs**.

Lai apskatītu **Sv.Nikolaja baznīcu** (14.gs. 2.p.), jānogriežas no taisnā ceļa uz Aštros vārtiem – no Rātslaukuma jādodas pa labi pa Vokiečiu ielu, tad pa kreisi uz Mikolajous ielu.

Didžioji ielā **Sv.Kazimira baznīca** (1618, pārb.19.gs.) ir pirmā agrā baroka celtnē Viļņā. Sākumā tā bija daļa no jezuītu klostera ansambļa.

Visu Svēto ielā, uz kuru no Dižās ielas var tikt pa Etmonu, tālāk pa Karmelītu ielu atrodas **Visu svēto baznīca** (1631) – Karmelītu klostera galvenā daļa.

Krustojumā ar Subačius ielu sākas **Aušros vārtu iela**. Pa Subačius ielu var aiziet līdz **Artilērijas bastionam**.

Baziliāņu (uniātu) vārti (1761) un **Sv.Trīsvienības baznīca** (16.–18.gs.) ietilpst pareizticīgo klostera kompleksā.

Gotiskā ēka Aušros Vārtu ielā 6 (16.gs.b.–17.gs.s.). **Svētā gara pareizticīgo baznīcā** (1638) saglabājušās vērtīgas ikonas un gleznas. Baznīcas tipogrāfija 1619.g. iespiesta pirmā slāvu valodas gramatikas grāmata.

Sv.Terēzas baznīca (1650) ir viena no pirmajām agrā baroka celtnēm Lietuvā, tā ietilpst karmelītu klostera ansablī.

Aušros vārtu kapela (1617) piebūvēta Aušros vārtiem no vecpilsētas puses, tā slavēna ar **Jaunavas Marijas svētbildi** (16.gs. pirmā puse, autors nezināms, viens no agrākajiem Lietuvas glezniecības darbiem), kura darot brīnumus. **Aušros (Medininku) vārti** (1522) (tulkojumā Svētie, Ausmas jeb Koka vārti) ir viens no pilsētas simboliem. Vienīgie saglabājušies no 9 pilsētas nocietinājumu sienas vārtiem.

>>>> Viļņas vecpilsēta <<<<

ĀRPUS VECPILSĒTAS

Pārupe (Užupis)

Viena no vecākajām priekšpilsētām Viļņas upes labajā krastā, minēta 15.gs. (1496.g. dibināts bernardiņu klosteris). Agrāk te dzīvoja amatnieki, no 19.gs. arī zemākie ierēdņi. Padomju laikā šo nolaisto rajonu iecienīja mākslinieki un pacientās to pārvērst par "Viļņas Monmartru".

1997.g. artistiskā bohēma pasludināja "Užupes republikas" neatkarību. Tika ieviestas savas ceļa zīmes, ievēlēts prezidents, ministrs, pieņemta konstitūcija. Ir arī savs vēstnieks Maskavā. Tagad šeit notiek alternatīvās mākslas un modes festivāli. 1.aprīlī svin Neatkarības dienu, 24.jūl – Upes diena, 15.aug. – Ziedu nakts, 21.sept. – Muļķu diena.

Republikai ir savi goda pilsoņi – Valds Adamkus, Dalailama u.c.

Arī bijušais Viļņas mērs šeit nopircis dzīvokli.

Jauks skats paveras no **restorāna 'Tores' terases** (atvērts: 11.00-00.00)

Pārupes eņģelis

'Vilnius in your pocket', okt.-nov. 2008 (www.inyourpocket.com)

Užupis Angel, Uzupio & Malunu. After a long and singularly strange career as an oversized egg cup, the tall pillar in the heart of Vilnius' breakaway republic Užupis (where 'every dog has the right to be a dog'), finally gave birth to a long awaited angel (sculptor R.Vilciauskas) on April 1, 2002, the official independence day of the wacky {ju:ci:s, k:er:ts} district. After a long and sometimes tedious {gar:la:ic:ī:gs} unveiling ceremony, the covers were finally lifted, and in a big burst of billowing balloons, the surprisingly beautiful figure of an angel was revealed, playing her trumpet and generally being rather awesome. On a visit to Vilnius in the summer of 2001, the Dalai Lama visited what was at the time just an egg, and wished only that the angel's horn would sound throughout the world. It hasn't yet, but it's still early days.

[>>>> Pārupu <<<<](#)

Tymo kvartāls

Tymo Quarter is a part of the Old Town located on the opposite side of the Vilnia River than Užupis.

In the Middle Ages, this craftsmen's village was outside of Vilnius, behind the eastern city wall. Then it was a district of wooden houses among which stood the house of **Tymininkai workshop**. At that time, it was embraced by the twist of the Vilnia River, which made it a great place to process leather. Therefore, a lot of leather processing workshops was opened here in the 14th–19th c. Leather processors who lived in these suburbs used to process the best white leather called *tymas*. Later, the traditions of leather processing were continued by the Tartars. One of the streets even had the name Laundry lane. The quarter also had a bathhouse that belonged to the hospital of the Orthodox Church of Saviour and was leased to the citizens. In the first part of the 19th c., **fish market was relocated to the Tymo suburb**. When leather processors moved to Lukiškės, the importance of the suburb has declined. After the Second World War, buildings of the quarter were demolished; the ponds and the garden of the Missionary monastery were destroyed. This district has considerably declined during

the years of the Second World War and currently is being rebuilt. People try to revive the traditions of handicraft here. The quarter houses a number of **art galleries** as well as a "**handicraft village**" with many different craftsmen's workshops and studios. Currently, the quarter features **nearly fifty different shops** that sell jewellery, textiles, and ceramics, as well as a huge variety of articles from leather, amber, and iron. Every Sunday people gather here to attend a local **book fair**.

Panoramic view from Subaciaus street

The uppermost part of Subaciaus Street provides a superb view of the Old Town. It must be the most breathtaking panorama of the capital since here you can see the majority of churches and other places of worship in Vilnius.

The first thing that strikes the eyes in this Old Town panorama is the graceful **Missionary Church of the Assumption** and the baroque buildings surrounding it. On their right is the crown of the **Church of St. Casimir**. This church, dedicated to the Patron Saint of Lithuania, is the first baroque church in Vilnius ~ (17th c). Further to the right – **Church of the Holy Mother of God**, which is the only one-tower late baroque church in Lithuania. Yet further in the distance are the gold-plated domes of the **Russian Orthodox Church of St Michael** (16th-19th c) and the **Orthodox Church of St. Parasceve** (or Piatnickaya Church) (14th-19th c). In the direction of the Cathedral is the 63-metre-high **bell tower** of the white St. Johns Church of Vilnius University. In the distance, between the Old Town and the Gediminas' Castle Tower, the **new Vilnius downtown** stretches on the right bank of the Neris River.

Take the stairs to go back to the parking lot where you left your car. Then return to the route and stop on the corner of Subaciaus St. and Maironio St. to admire another breathtaking panorama.

Observation platform at the intersection of Subaciaus and Maironio streets

Subaciaus Street was one of the oldest roads in Vilnius that led to distant corners of Lithuania through the city wall (Subaciaus Gate). On the corner of Subaciaus and Maironio St is a **panoramic viewpoint**, from which is seen the most beautiful panorama of Užupis. Colourful houses embrace the elegant **Church of St. Bartholomew**, which now belongs to the community of Belarusian Catholics in Vilnius. Beside the main bridge to Užupis stands the white Russian Orthodox Church of the Holy Mother of God, while behind it you may once again admire the Vilnius hills. On your right, you may see Old Town houses that were once separated from the Tymo Village by a medieval defensive wall. Located in the area down the slope is cosy **Kūrdru Park**. An information stand set up at the scenic viewpoint for your convenience will help you spot the churches of the Old Town.

To continue your journey, drive up Subaciaus Hill, make a left at the Missionary Church of the Assumption, and then make another left at the end of the street. Rasu Street will lead you to the most beautiful cemetery in town.

[>>>> Subaču ielas skatupunkti <<<<](#)

Rasu kapi (*Rasu kapines*)

Te apbedīti daudzi Viļņas Universitātes profesori, kā arī ievērojami mākslinieki, rakstnieki, komponisti u.c. Lietuvas kultūras darbinieki. Tāpat poļu karievi, kas krita cīņās pret komunistiem. Te atrodas poļu politiskā un militārā darbinieka Juzefa Pilsudska sirds, te apglabāta viņa māte Marija Pilsudska.

[>>>> Rasu kapi <<<<](#)

Gedimina prospekts (*Gedimino prospektas*)

Viļņas centrālā iela, ap kuru veidojusies **reprezentatīvā pilsētas daļa**. Ierīkots 1836.g. no Katedrāles laukuma uz R. Piedzīvojis šādus nosaukumus: Sv.Georga, Mickēviča, Staļina un Ņeņina, pilsētas dibinātāja Ģedimina vārdu tam deva 1989.g. Savieno četrus laukumus: **Katedrāles**, **Savivaldības** (pašvaldības), **Lukišķu** un **Nepriklausomības** (neatkarības). Gandrīz 2 km garais prospekts beidzas pie **Žverinas tilta**.

Prospekta sākumā, atkāpies ietves dziļumā, atrodas **Nacionālais drāmas teātris**, kas rotāts trīs mūžām: Drāmu, Traģēdiju un Komēdiju, kuras aicina ienākt teātrī ikvienu garāmgājēju.

Savivaldības laukumā atrodas **valdības un Viļņas pašvaldības ēkas**. Laukuma vienā stūrī paveras logs uz Neres pusi, un turpat ir arī **Nacionālas operas un baleta teātris**. Tālāk ir **Lukišķu laukums** – agrākā tirgus, kas veidojies blakus **Sv.Jēkaba un Filipa baznīcai**. Laukuma ziemeļpusē – bijušais VDK nams, līdzās – piemineklis genocīda upuriem un Genocīda upuru muzejs.

Genocīda upuru muzejs (*Genocido Aukų muziejus*). Bijušajā VDK cietumā netālu no Lukišķu laukuma (pāri Ģedimina prospektam) Auku ielā 2a. Skatāmas kameras, moku telpas, izmeklētāju kabineti, cietuma izolatora bibliotēka, kā arī muzeja ekspozīcija “čēkistu slava”. [www.genocid.lt/muziejus].

Vēl pēc pārsimt metriem **Neatkarības laukums**, kur Neres krastā **Lietuvas Seima ēka**. Blakus tai atstāts **barikāžu fragments**, kas atgādina 1990.-1991.g. notikumus, kad Lietuva un lietuvieši cīnījās par savas valsts neatkarību.

Radzivilu pils. Izstādīti 16.–18.gs. grāfu Radzivilu ģimenes portreti. [Vilniaus 22, +37052620981, muziejus@ldm.lt, www.ldm.lt, II–VII: 12–18].

Manufaktūra-veikals “AJ Šokoladas” [Ģedimina 46]. Var pieteikt prezentāciju.

[>>>> Gedimina prospekts <<<<](#)

Zalais tilts (*Žalias tiltas*)

A bridge of one description or another has stood on the spot of the green bridge since 1536. The current 103m-long metal construction dates from 1952, and was originally named after a Red Army general. The **4 groups of extraordinary sculptures** (this bridge by the way is the only one in Lithuania to boast sculptures) at each corner represent agriculture (3,2 m, sculptors B.Bucas and P. Vaivada), industry and construction (3,2 m, sculptors N.Petrulis and B.Vysniauskas), peace (4 m, sculptor J.Pundzius) and that old Soviet chesnut, youth (3,2 m, sculptors J.Mikenas and J.Kedainis). And why are such blatantly {vulgāri} communist constructions still intact one may be wondering? Well, there are a few

who'd like to see them gone, but the majority of the local population seems to be rather fond of them, if only because, as one Vilnius resident put it, they're funny. [Vilnius in your pocket', okt.-nov. 2008]

[>>>> Zalais tilts <<<<](#)

Eiropas laukums

No Eiropas Biznesa Centra 31.stāva var baudīt brīnišķīgu pilsētas panorāmu. *Tirdzniecības centrā „Europa” vairākas kafējnīcas, WC.*

New buildings on the right bank of the Neris River turned this part of the city into a modern district that is still being developed. Konstitucijos Avenue is famous for the “hill of skyscrapers”, the new centre of the modern Vilnius, and the currently built quarter of business and administration buildings. Europe Square and the 126-metre-high, 33-storey **skyscraper Europa** is a symbol of the modern and rapidly growing Vilnius. They were solemnly opened on May 1, 2004 (the first day in European Union). After the opening, Europe square turned into a popular place to meet and unwind. The square is often chosen for various entertaining and cultural events, festive gatherings, art actions, agitation campaigns, mass sporting competitions, and a starting point for hikes.

[>>>> Eiropas laukums <<<<](#)

Lietuvas Enerģijas muzejs

Lithuanian Museum of Energy was opened on February 15, 2003 when the power plant of Vilnius celebrated its 100 years anniversary. It is not a coincidence because the museum is located on the premises of the first power plant in Vilnius that operated 1903–1998. The museum takes pride in its **authentic power plant equipment, steam turbines, and generators** standing in their original places. Apart from them, the exhibition also includes former **lighting equipment, domestic appliances**, and a **model of the Ignalina Nuclear Power Plant**, which is going to be closed down in 2009. Visitors may enter a boiler room, take a look at water pumps and twisty mazes of pipes, and go downstairs to a basement built at the river level. All these premises give a feeling of a mysterious underground maze.

The museum constantly expands its exhibition by new exhibits related not only to energy but also to the technical history of the city. It demonstrates old cars, the first Lithuanian computer, and the first vacuum tube computer made in the Soviet Union. The exhibition was recently updated by several old-time vehicles-bicycles, motorcycles and cars.

The building is decorated with a **sculpture ‘Elektra’** on the top of it. It resembles a woman with a burning flashlight that constantly flashes. The sculpture created by Boleslovas Balzukevičius was demolished in 1957 but following the old pictures sculptor Petras Mazūras reconstructed it in 1994.

[>>>> Lietuvas Enerģijas muzejs <<<<](#)

Apustulu Pētera un Pāvila baznīca

No vecpilsētas gar Neres upi pa Kostjuško ielu.

Būvēta pagānu mīlestības dievietes Mildas tempļa vietā 1668.g. Celtniecību organizējis Lietuvas armijas virspavēlnieks Mihails Kazimirs Pacs. Interjerā 2000 skulptūru.

'Exploring Vilnius', лето 2008, (www.exploring.eu)

Каменный костел св. Петра и Павла построил в 1667–1676 гг. гетман М.К.Пац в память об освобождения Вильнюса от русских. Внешний вид здания строг и сдержан. План костела в виде католического креста с **куолом** и **двумя невысокими башнями**. Ограда храма и **четыре часовни** построены во второй половине 17 в. Площадь перед костелом носит имя Иоанна Павла II в честь визита Папы Римского в Литву. Интерьер с доминирующим белым цветом является ценным произведением искусства. Белая резьба по стукко - скульптуры, рельефы, панно - покрывает все стены, своды, купол и часовни костела. Только скульптур, изображающих человека, насчитывается около 2 000. Скульптурные композиции изображают сцены из Нового завета, житий святых и истории Литвы. Внутреннее скульптурное убранство костела сохранилось до наших дней почти без изменений.

>>>> [Apustulu Pētera un Pāvila baznīca](#) <<<<

Liepu kalns (Liepkalnis)

<http://www.vilniusroute.lt/index.php/pageid/1090/objectid/608>

Laimio Hill located in Liepkalnis is included in the Lithuanian Book of Records as a geographical record as the highest place in Vilnius (235 m). Mountain skiing trainer Laimis Janutėnas was the first to raise the idea to establish a **ski slope** here in around 1982. The hill was bumpy and there was a swamp at its foot. Together with like-minded people Janutėnas has cleaned the slopes of the hill. Over a couple of years, workers brought here so many brick chips, pieces of plaster and concrete that pilots of the nearby Vilnius airport started worrying about the growing hill. The ski-lovers raised the hill 16 m. This great skiing enthusiast constructed a comfortable funicular with his own hands and used to give skiing lessons to young people and children. On the top of the hill, you may find a stone with an inscription *Laimio kalnas*. Grateful skiing fans brought it here to honour Janutėnas. In winter, Liepkalnis is a popular place of skiers. Here you will find a skiing centre with several ski slopes and funiculars.

>>>> [Liepu kalns](#) <<<<

TV tornis

➤ <http://www.lrtc.net/>

10-22. Gids bezmaksas, to jāpiesaka iepriekš. [Sausio 13-osios 10, +3702525333]

Lietuvas augstākā celtne ir dažus metrus augstāka par Eifeļa torni. Atrodas Karolinišķu rajonā. 19-stāvēgais 326 m augstais tornis būvēts 1980.g. Pa restorāna "*Paukščiū Takas*" ("Piena ceļš", 165 m augstumā) logiem paveras reibinošs skats uz visām pusēm 50 km attālumā. No 280 m augstuma iespējams lēciens ar gumiju. Uz jauno gadu tornis tiek izrotāts ar izgaismotiem pavedieniem, tādē-

jādi klūdams par vienu no lielākajām 'Jaungada eglēm' Eiropā. 1991.g. 13.janvārī šeit gāja bojā 13 torni aizsargājošie Lietuvas neatkarības cīnītāji. Ierīkots **1991.g. notikumu muzejs**.

Pie torņa uzstādīta **statuja**, kas simbolizē brīvību.

[>>>> TV tornis <<<<](#)

Vilņas Universitātes botāniskais dārzs Kairēnos

➤ <http://www.botanikos-sodas.vu.lt/>

Kairēnu 43, +37052317933

Atvērts maijā–okt.: I–IV: 9–17, V: 9–16, VI, VII: 10–19.

<http://www.vilniusroute.lt/index.php/pageid/1090/objectid/601>

Established in 1974 and located on the outskirts of Vilnius in Kairėnai, a botanical garden of Vilnius University is **the biggest and the richest in Lithuania**. It occupies as many as 200 ha where botanists grow **9000 species of plants** that belong to 190 families and 886 genera. It houses the richest variety of plants in Lithuania. Studies carried out in this botanical garden have been recognised in the world.

It is an extraordinary island of fresh air, peace, and tranquillity. The garden is established in a beautiful area among rugged hills, valleys, ponds, and old trees. The reconstructed buildings of the Kairėnai estate and its restored English park are highlights of the suburb. Start your excursion at the garden of rhododendrons. It is a territory in a pine forest where botanists grow evergreen rhododendrons and azaleas that start blossoming in June. The old park of the estate embraces as many as 21 kinds of trees and a fountain in the middle of it. The eastern part of the park ends in an alley of 200-year-old linden-trees. The garden also takes pride in its collections of roses and other plants. You may not only walk about in the garden but also ride a horse, a horse-drawn carriage, or a sleigh in winter. These services, however, must be ordered in advance.

The very first botanical garden was founded in 1781 by botany Professor J. E. Giliber who was studying Lithuanian plants. The garden with more than 2000 species of plants used to fit into a 300-square-metre yard of one Old Town house, Pilies Street 22. Until it found its place in Kairėnai, the botanical garden was established in Sereikiškių Park and then in Vingio Park. When the czarist Russian army shut down Vilnius University, the botanical garden was closed and neglected.

Currently, the garden is established in two places: in the suburbs of Vilnius and in Vingio Park. The latter part covers 7.5 hectares. Currently, the garden keeps around 4000 different plant species and varieties while another 900 are maintained in greenhouses.

The botanical garden is beautiful in all seasons. The garden is a riot of colour in spring with tulips and hyacinths, a spree of lilies in summer, and a parade of meadow saffrons and crocuses in autumn.

[>>>> Vilņas Universitātes botāniskais dārzs Kairēnos <<<<](#)

Šeškinė

<http://www.vilniusroute.lt/index.php/pageid/1090/objectid/596>

As a part of the city, Šeškinės district started growing in the middle of the 20th century but earlier, however, this was a rural area with private

houses. Beside that, the area features a rather rare glacier-formed geological formation – an esker Šeškinė Esker. Šeškinės district was first mentioned in 1390. The name derives from a fitch {sesks} that was a common animal in these sandy and gravelly hills. In the 16th-18th c, this territory was the property of noblemen Radvilos.

Šeškinė Esker is a natural monument located in Šeškinės district, a **relict of glaciated accumulative relief**. There are as many as 9 eskers in Lithuania but Šeškinė Esker is the longest and the most impressive. In 1964, it was declared a protected natural monument of Lithuania. An esker is a rather rare geological feature. The relief of this place was formed by a glacier some 16–18000 years ago. Water flowing under the glaciers accumulated a lot of different substances that later formed a twisty 1160-metre-chain of hills made of gravel, sand, and boulders. For many years, the hills were intensively excavated. During the Second World War, the surface of the esker was heavily damaged by entrenchments {ierakumi, tranšejas} whereas gravel mining left a wide pit in the hill. **In the olden days, Šeškinė Esker was used as a natural defensive wall of Vilnius.** In 1390, it was a place of battles with crusades that attacked Vilnius. In 1794, 1831, and 1863, Šeškinės hills were a gathering point of rebels who used to plan their next moves here. It was also the place where the army of rebels led by Jokūbas Jasinskis was defending the city.

Tirdzniecības un izklaides centrs “Akropolis”

➤ <http://www.akropolis.lt/>

http://www.akropolis.lt/index.php/news/vilnius_akropolis/847?enterprise_id=577&sub_menu_item_id=579

The Vilnius AKROPOLIS is situated on the right bank of Neris, 5 km from the downtown area. Opened in 2002 and expanded in 2004, the **shopping and entertainment centre** has the area of 110.000 m². That is the largest such property in the Baltic countries. The Vilnius AKROPOLIS has become one of the major centres of attraction in the city, drawing 15,1 million people over the past 12 months (2008). The centre has **236 operators**. Next to the famous brands like Mexx, Zara, Bershka, Pull&Bear, Esprit, United Colours of Benetton, Sportland, Mango, it features an **ice skating rink**, an **8-hall multiplex** and a **bowling alley**. It stands side-to-side with the 6-storey AKROPOLIS business centre that offers class B+ office facilities. Parking for 3400 cars. Delano – labi un samērā lēti.

<http://www.vilniusroute.lt/index.php/pageid/1090/objectid/597>

On Šeškinės Hill, you will find *Akropolis* Shopping and Entertainment Centre. The name of the shopping centre wasn't random. In Greek, *Akropolis* means a *high city*. As the first and the biggest centre of this kind, *Akropolis* has soon become a popular place and was named the capital of shopping and entertainment. The shopping centre occupies 112 000 m².

Akropolis offers different entertainments: 8 cinemas, a skating-rink, a bowling alley, billiards tables, and several playrooms for kids. A huge variety of cafes and restaurants offer cuisines from different parts of the world.

The eastern side of *Akropolis* provides a beautiful view of the city centre.

>>>> Tirdzniecības un izklaides centrs “Akropolis” <<<<

